

Kancelária verejného ochrancu práv
Grösslingová 2461/35
811 09 Bratislava - mestská časť Staré Mesto
Slovenská republika

Váš list číslo/zo dňa	Naše číslo	Vybavuje/linka	Dátum
5326/2025/KVOP 26.02.2026	GR ZVJS-02086/12-2026-6	kpt. JUDr. Púdela/127	24. 03. 2026

Vec

Správa z monitoringu národného preventívneho mechanizmu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou – stanovisko k odporúčaniam

Vážený pán verejný ochranca práv,

na základe Vašej žiadosti sp. zn. 5326/2025/KVOP, ktorá bola Generálnemu riaditeľstvu Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „generálne riaditeľstvo“) doručená dňa 27. februára 2026, Vám po dôkladnom posúdení relevantných možností zasielam stanovisko k odporúčaniam uvedeným vo Vašej Správe z monitoringu národného preventívneho mechanizmu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou (ďalej len „správa“), ktoré sú vo vecnej pôsobnosti Zboru väzenskej a justičnej stráže. K odporúčaniam smerujúcim k Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky bude zasielať stanovisko priamo ministerstvo.

Vo vzťahu k Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou (ďalej len „ústav Hrnčiarovce“):

K 1. odporúčaniam

Zabezpečiť taký spôsob vykonania prehliadky pri príjme, ktorý bude rešpektovať právo osôb na súkromie a bude viacere dbať na zachovanie ich dôstojnosti. Vyzlečenie do spodnej bielizne by malo byť vždy realizované v súkromí, za plentou alebo v samostatnom priestore. (bezodkladne)

Ústav Hrnčiarovce pri vykonávaní dôkladných osobných prehliadok odsúdených postupuje vždy v zmysle aktuálne platnej legislatívy a interných noriem – zákona č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zbore“) a Rozkazu ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 2/2024 o zabezpečovaní ochrany Zborom väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (ďalej len „RMS č. 2/2024“), ktorý okrem iného v štvrtej časti upravuje spôsob vykonávania prehliadok príslušníkmi Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „zbor“). Aktuálne účinná právna norma neukladá, akým spôsobom sa majú vykonávať prehliadky pri prijatí odsúdených do ústavu, čo sa týka priestorového zabezpečenia. U odsúdených, ktorí sú do ústavu prijímaní po premiestnení eskortou celoštátneho zvozu, je časť úkonov tzv. „príjmu“ realizovaná v priestoroch telocvične. Daný priestor spĺňa požiadavky na priestranosť (vzhľadom na objem osobných vecí odsúdených), bezpečnosť a prehľadnosť pri úkonoch, zároveň sú zabezpečené hygienické podmienky a klimatické podmienky. Uvedený priestor je zároveň v čase týchto úkonov uzatvorený pre iné osoby, nezúčastňujúce sa na danom príjme. Uvedená podmienka intimity pri vyzliekaní do spodnej bielizne je v kontexte všetkých úkonov odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody (ubytovanie odsúdených na spoločných ubytovniach, spoločné priestory na hygienu atď.) izolovaná. Dôkladná osobná prehliadka, pri ktorej sa odsúdený vyzlieka donaha, je vždy vykonávaná vo vyhradenom oddelenom priestore za zachovania intimity a dôstojnosti odsúdeného.

Ústav Hrnčiarovce zároveň preverí možnosti zabezpečenia intimity pri vyzliekaní odsúdeného do spodnej bielizne v prítomnosti iných odsúdených počas vykonávania osobných prehliadok s dôrazom na zachovanie bezpečnostných aspektov pri vykonávaní prehliadok.

K 2. odporúčaniam

Poučiť príslušníkov o zisteniach zo správy z monitoringu NPM v zariadení. Zdôrazniť význam a nutnosť dodržiavať Etický kódex príslušníka a zamestnanca Zboru väzenskej a justičnej stráže. Príslušníkov osobitne a explicitne poučiť o tom, že využívanie akýchkoľvek fyzických trestov je protiprávne. (bezodkladne)

Ústav Hrnčiarovce v rámci výcviku v roku 2026 zaradil medzi témy odbornej prípravy aj „Etický kódex príslušníka a zamestnanca Zboru väzenskej a justičnej stráže a edukácia príslušníkov v súvislosti s podávaním sťažností odsúdených“. Zároveň bude súčasťou odbornej prípravy aj „Správa z monitoringu Národného preventívneho mechanizmu v Ústave na

výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou“ s poučením o zisteniach. Vzhľadom na vyššie uvedené je odporúčanie akceptované.

K 3. odporúčaniu

Zabezpečiť, aby bola zdravotná starostlivosť dostupná aj mimo nárokových dní v prípade pretrvávajúcich bolestí a zhoršení zdravotného stavu. (bezodkladne)

Zdravotná starostlivosť v ambulancii všeobecného lekára (ďalej len „ambulancia“) v ústave Hrnčiarovce je poskytovaná každý pracovný deň v čase od 7.00 h do 15.00 h. Odsúdení, ktorí požiadajú o predvedenie pred lekára z dôvodu ich zdravotných ťažkostí alebo iných potrieb (predpis chronickej medicíny, oboznámenie sa s odbornými výsledkami, rôzne iné požiadavky na zdravotný personál), sú predvádzaní na ambulanciu v určený pracovný deň od pondelka do štvrtka pre jednotlivé oddiely.

V prípade akútneho zhoršenia zdravotného stavu sú odsúdení predvádzaní na ambulanciu nepretržite v čase ordinačných hodín kedykoľvek počas pracovných dní. Po pracovnej dobe sú odsúdení s akútnymi zdravotnými ťažkosťami eskortovaní na centrálny príjem Fakultnej nemocnice v Trnave (v prípade potreby stomatologického vyšetrenia na zubnú pohotovosť v Bratislave). Na základe uvedeného máme za to, že požiadavka na dostupnosť zdravotnej starostlivosti v prípade pretrvávajúcich bolestí a zhoršení zdravotného stavu mimo nárokových dní je v ústave Hrnčiarovce naplnená. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 4. odporúčaniu

Zabezpečiť, aby vstupné zdravotné prehliadky pri prijatí odsúdených boli v prípade zistených zranení vždy doplnené lekárske vyšetrením, nielen vyšetrením zdravotnou sestrou. (bezodkladne)

Vstupná lekárska prehliadka sa vykoná najneskôr v prvý pracovný deň po nástupe do výkonu trestu odňatia slobody, a preto sa v ústave Hrnčiarovce vstupná lekárska prehliadka nevykonáva, nakoľko nástup do výkonu trestu sa realizuje len v ústave na výkon väzby. Účelom vstupnej lekárskej prehliadky je zistiť zdravotný stav obvineného alebo odsúdeného, zabezpečiť posúdenie zdravotnej spôsobilosti na výkon väzby alebo výkon trestu, rozhodnúť o zdravotnej spôsobilosti na pracovné zaradenie stanovením zdravotnej klasifikácie a stanoviť plán ďalších liečebno preventívnych opatrení, ak je to potrebné. Pri vstupnej lekárskej prehliadke sa založí zdravotná dokumentácia. Výsledky vstupnej lekárskej prehliadky sa zapisujú do príslušných rubriek zdravotnej dokumentácie.

V kontexte popísaného zistenia, resp. odporúčania je dôvodné sa domnievať, že ide o „Kontrolnú zdravotnú prehliadku“, ktorá sa a vykonáva pred plánovaným premiestnením obvineného alebo odsúdeného do iného ústavu, ako aj po prijatí premiestneného obvineného alebo odsúdeného, najneskôr v prvý pracovný deň po prijatí. Z názvu prehliadky a jej účelu je teda zrejmé, že ju môže vykonať aj iný zdravotný pracovník ako lekár.

V ústave Hrnčiarovce, po prijatí premiestnených odsúdených (spravidla utorok, kedy je realizovaná eskorta celoštátneho zvozu), je ich zdravotný stav skontrolovaný zdravotným personálom (zdravotnou sestrou) v deň eskorty, pričom hlavnou úlohou je zistiť, či odsúdení nemá akútne infekčné alebo iné ochorenie, či neprišlo k poškodeniu zdravia pri eskorte a či má dostatok liekov, ak nejaké užíva. V prípade zistenia zdravotných ťažkostí sú odsúdení v ten deň, najneskôr v nasledujúci deň predvedení na vyšetrenie k lekárovi podľa závažnosti zdravotných ťažkostí. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 5. odporúčaniu

Zabezpečiť, aby zdravotné obmedzenia odsúdených nevedli k ich faktickému vylúčeniu z vychádzok alebo iných základných režimových aktivít. (bezodkladne)

Indikované zdravotné obmedzenie odsúdených nemá žiadny vplyv na realizáciu vychádzok a iných režimových aktivít. Pokiaľ je zdravotný stav odsúdeného natoľko závažný, že si vyžaduje obmedzenia v režimových aktivitách, odsúdení sú na obmedzený čas umiestnení na lôžkovej časti zdravotníckeho zariadenia. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 6. odporúčaniu

Skrátiť čakacie doby na prvé psychiatrické vyšetrenie pri zhoršení psychického stavu alebo nespavosti. (bezodkladne)

Psychiatrické vyšetrenia v ústave Hrnčiarovce zabezpečuje personálne jeden lekár - psychiater. Na psychiatrické vyšetrenie sa automaticky plánujú odsúdení, ktorí prichádzajú do ústavu už so stanovenou psychiatrickou diagnózou. Každý ďalší odsúdený, u ktorého spozoroval zdravotný alebo iný personál ústavu zmenu psychického stavu, je objednaný prostredníctvom psychológa alebo všeobecného lekára na psychiatrické vyšetrenie. V prípade akútnej zmeny psychického stavu je takýto odsúdený vyšetrený psychiatrom ihneď.

K 7. odporúčaniu

Zabezpečiť, aby odsúdení mali reálny a osobný kontakt s psychiatrom, nielen v súvislosti s predpisovaním liekov. (bezodkladne)

Lekár - psychiater v ústave Hrnčiarovce vykonáva vysoko špecializovanú liečebnú, diagnostickú a preventívnu činnosť, z čoho vyplýva, že so svojimi pacientami má prirodzene osobný kontakt v prípade potreby. V žiadnom prípade nie je jeho práca obmedzená len na predpisovanie liekov, prípadne na kontakt s pacientami len v prípade predpisu liekov. U odsúdených, ktorí netrpia psychiatrickými ťažkosťami (viď predchádzajúce odporúčanie), nie je dôvod na kontakt odsúdeného s lekárom - psychiatrom. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 8. odporúčaniu

Poskytovať odsúdeným systematické programy a psychosociálnu podporu zameranú na riešenie závislostí. (bezodkladne)

Systematické programy a psychosociálna podpora zameraná na riešenie závislostí sú štandardnou súčasťou ochrannej liečby. V prípade odsúdených, ktorým súd ochranné liečenie neuložil, je im k dispozícii psychologická služba, kde môžu

problematiku závislostí riešiť individuálne podľa vlastného záujmu. Okrem toho majú všetci odsúdení možnosť navštevovať meetingy a podporné skupiny Anonymných alkoholikov a Anonymných narkomanov, ku ktorým sú personálom motivovaní. Pre tých, ktorí úspešne prešli ochranným liečením, sú tieto aktivity súčasťou doliečovacieho procesu a podporujú udržiavanie abstinencie, prevenciu recidívy a posilňovanie schopností zvládať rizikové situácie. Tí, ktorí ochranné liečenie neabsolvovali, majú rovnakú možnosť zapojiť sa do týchto programov a podpornej siete, čím sa podporuje ich motivácia k zmene a celkové psychosociálne fungovanie.

Považujeme však za potrebné uviesť, že iba malá časť odsúdených, ktorým nie je uložené ochranné liečenie, prejaví aktívny záujem skutočne riešiť problematiku závislostí. Uvedené vyplýva z dlhoročných poznatkov odborného, vysokoškoleného personálu ústavu Hrnčiarovce, ktorý je každodenne v kontakte s odsúdenými. Významná väčšina odsúdených má ku závislostiam nekritický, často zľahčujúci postoj a závislosť nevníma ako relevantný problém s potrebou riešenia. S tými, ktorí záujem prejavia, pracujú psychológovia, ktorí majú dlhoročný psychotherapeutický výcvik a ktorí disponujú odbornými nástrojmi a metodikami, ktoré im umožňujú systematicky a hlboko pracovať so závislosťou, vrátane identifikácie spúšťačov, pochopenia a spracovania nevedomých konfliktov a maladaptívnych vzorcov správania, ktoré udržiavajú závislosť, čím sa podporuje trvalejšia zmena a zlepšenie sebauvedomenia. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 9. odporúčaniu

Zabezpečiť osobám so zníženou pohyblivosťou pravidelný a systematický prístup k každodennej vychádzke na čerstvom vzduchu bez potreby individuálneho dožadovania sa o použitie výtahu. (bezodkladne)

Pri vykonávaní režimových činností v rámci zabezpečenia práva na vychádzky sú zohľadňované aj prípadné individuálne potreby odsúdených (napr. používanie barlí) takým spôsobom, aby bola zaistená bezpečnosť pri predvádzaní odsúdených na vychádzkový dvor (pre úplnosť dodávame, že odsúdení sa nemôžu pri činnostiach vykonávaných mimo oddielu pohybovať po objekte ústavu samostatne bez dohľadu príslušníka zboru). Pri všetkých odsúdených je zabezpečený pravidelný a systematický prístup k vychádzke, ak o ňu prejavia záujem. V prípade potreby je využitý osobný výtah pri predvádzaní odsúdeného na vychádzky príslušníkom zboru, bez dožadovania sa odsúdeným o takýto spôsob prepravy. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 10. odporúčaniu

Zabezpečiť, aby odsúdení z diferenciálnej skupiny C mali možnosť zapojiť sa do pracovného procesu. (bezodkladne)

Ústav Hrnčiarovce zapája všetkých odsúdených do pracovného procesu podľa reálnych možností, a to s ohľadom na počet voľných pracovných miest a ďalších požiadaviek na pracovné zaradenie vyplývajúcich zo zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o výkone trestu“). Pri zaradení odsúdených na pracovisko je ústav Hrnčiarovce povinný rešpektovať systém vnútornej diferenciácie. Ústav Hrnčiarovce aktuálne nedisponuje zriadeným pracoviskom, na ktoré by mohli byť zaradení odsúdení v diferenciálnej skupine „C“, možnosť ich zaradenia je teda limitovaná nedostatkom vhodného pracovného zaradenia pre danú skupinu odsúdených. 01. 07. 2026 nadobudne účinnosť novela zákona o výkone trestu, ktorou sa ruší vnútorná diferenciácia odsúdených, čím sa vytvorí predpoklad na optimalizáciu zaraďovania do práce aj pre túto kategóriu odsúdených.

K 11. odporúčaniu

Zlepšiť podmienky pre fyzické návštevy z hľadiska súkromia, najmä v situáciách, keď prebiehajú v hromadných a provizórnych priestoroch. (bezodkladne)

Pri vykonávaní návštev v návštevnych miestnostiach je vykonávaná dohľadová činnosť príslušníkov zboru za účelom zachovania bezpečnosti a eliminácie nedovoleného konania odsúdených počas návštev. Z hľadiska namietaného nedostatku súkromia pri návštevách v návštevnej miestnosti (telocvični) ústav Hrnčiarovce nedisponuje takými možnosťami na zlepšenie, aby aspekt bezpečnosti (a to i smerom k návštevníkom) bol naďalej zachovaný. Fyzické bariéry medzi jednotlivými skupinami návštevníkov by viedli k značnej neprehľadnosti v návštevnej miestnosti, ktorej následkom by bola znížená bezpečnosť počas aktivity, sprevádzaná možnosťou realizácie nedovolených činností odsúdených (preberanie nepovolených vecí zo strany odsúdených, nadmerný nedovolený fyzický kontakt odsúdených s návštevníkmi atď.). Na zabezpečenie súkromia ústav Hrnčiarovce využíva systém rozmiestnenia stolov pre návštevy s rozstupmi, ktoré vzhľadom na veľkosť návštevnej miestnosti (telocvične) sú dostatočné a spĺňajú požadovaný účel. Vzhľadom na vyššie uvedené nie je možné odporúčanie akceptovať.

K 12. odporúčaniu

Prehodnotiť rozsah a spôsob osobných prehliadok pred a po návštevách, aby boli primerané bezpečnostnému riziku a čo najmenej invazívne. (bezodkladne)

Rozsah a spôsob osobných prehliadok pred a po návštevách je upravený a vykonáva sa v zmysle RMS č. 2/2024, kedy je podľa § 41 ods. 1 písm. c) striktné stanovené „Preventívna osobná prehliadka obvinených a odsúdených sa vykonáva pred vykonaním návštevy a po vykonaní návštevy, ak takáto návšteva bola vykonaná bez priameho kontaktu a dispozícia technickej prekážky vylučuje odovzdanie alebo prevzatie nedovolených vecí“ a podľa § 42 ods. 1 písm. i) „Dôkladná osobná prehliadka obvinených a odsúdených sa vykonáva za predpokladu, že účel prehliadky nie je možné dosiahnuť využitím telesného skenera pred vykonaním návštevy a po vykonaní návštevy, ak takáto návšteva bola vykonaná priamym kontaktom (s výnimkou odsúdeného umiestneného v otvorenom oddelení ústavu)“. Vzhľadom na vyššie uvedené nie je v kompetencii ústavu Hrnčiarovce dané odporúčanie akceptovať, nakoľko je ústav viazaný interným predpisom. Vhodným telesným skenerom tunajší ústav nedisponuje, z uvedeného dôvodu postupuje v zmysle vyššie uvedených ustanovení a sú vykonávané osobné prehliadky. Zároveň si dovoľujeme uviesť, že považujeme súčasnú právnu úpravu vykonávania osobných prehliadok v zmysle RMS 2/2024 so zreteľom na preventívno-bezpečnostný charakter za adekvátnu. Na základe vykonaných dôkladných osobných prehliadok bolo len v roku 2025 zacytených celkovo 255,5 kusov tabliet, prevažne s obsahom účinnej látky pregabalín. Vzhľadom na vyššie uvedené nie je možné odporúčanie akceptovať.

K 13. odporúčaniam

Zabezpečiť funkčný, pravidelne dostupný a primerane vybavený detský kútik. (bezodkladne)

Ústav Hrnčiarovce na základe „Oznámenia o výsledkoch vybavenia podnetu“ č. 2369/2023/VOP zo dňa 20. 06. 2024 podávateľa ods. Ferdinanda Kólesa, ktorý namietal nevhodné podmienky výkonu a priebeh návštev s maloletými deťmi v tunajšom ústave, prijal viaceré opatrenia, o ktorých Kanceláriu verejného ochrancu práv informoval vo svojom Stanovisku k podnetu podávateľa reg. č. UVTOS-02066/13-HR-2024 zo dňa 15. 07. 2024, kedy ústav Hrnčiarovce k 01. 01. 2025 zriadil detský kútik v priestore telocvične, vybavený kobercom, resp. žienkou, stolom a stoličkami a prebaľovacím pultom na určenom mieste.

Zároveň ústav v rámci detského kútika zabezpečil

- dostatočný počet hračiek vo vyhovujúcej kvalite a primeranom sortimente,
- dostatočný počet detských kníh, omaľovániiek a farbičiek vo vyhovujúcej kvalite,
- dve fľaše na ohrev vody,
- poučenie, v zmysle ktorého počas návštevy za správanie nezaopatreného dieťaťa a prípadnú škodu ním spôsobenú zodpovedá osoba, ktorá dieťa v zmysle § 36 ods. 6 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) počas návštevy správa, resp. jeho zákonný zástupca.

Ústav Hrnčiarovce dopĺňa, že v obdobiach zhoršenej epidemiologickej situácie (napr. výskyt hepatitídy typu „A“ v ústave, resp. Trnavskom kraji, chrípková epidémia atď.) nebol detský kútik dostupný z preventívnych hygienických dôvodov. S výnimkou uvedených situácií je detský kútik pravidelne dostupný podľa popisu vyššie. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 14. odporúčaniam

Zabezpečiť základné potreby detí počas návštev, vrátane prístupu k pitnej vode. (bezodkladne)

K uvedenému opätovne poukazujeme na opatrenia prijaté v rámci vybavovania podnetu podávateľa (viď predchádzajúce odporúčanie), kedy pre maloleté deti do 7 rokov, ktoré si vyžadujú špecifické podmienky, je povolené zobrať si do návštevnej miestnosti potraviny a nápoje v primeranom množstve so sebou na návštevu odsúdenej osoby a následne ich uložiť v odkladacom priestore na to určenom (skriňa, resp. polica v priamo v priestoroch návštevnej miestnosti) s možnosťou ich využitia v prípade potreby počas stanoveného času návštevy. Zároveň sa dôrazne ohradujeme voči tvrdeniu na strane 48. správy („Odsúdení zároveň upozorňovali aj na nedostatočné zabezpečenie základných potrieb detí počas návštev, pričom uvádzali prípady, keď deťom nebola poskytnutá voda, a to ani v situáciách, keď návšteva trvala dlhší čas.“) nakoľko v priestore vestibulu do návštevnej miestnosti je umiestnené umývadlo s pitnou vodou, ktoré je návštevníkom k dispozícii. K uvedenému odporúčaniam ústav Hrnčiarovce umiestni do návštevnej miestnosti dávkovač pitnej vody. Odporúčanie je akceptované.

K 15. odporúčaniam

Skvalitniť systém vnútorných kontrol zameraných na zlé zaobchádzanie s väznenými osobami, s osobitným dôrazom na rizikové oddiely a vykonávanie generálnych aj čiastkových prehliadok, a to cestou periodických previerok a auditov zameraných na striktné dodržiavanie stanovených noriem a postupov v oblasti zaobchádzania s odsúdenými. (priebežne)

V ústave Hrnčiarovce kontrolný systém vnútornej kontroly vychádza z Rozkazu generálneho riaditeľa č. 24/2016 o kontrolnej činnosti v Zbore väzenskej a justičnej stráž v znení RGR č. 61/2017 a podrobne upravený Rozkazom riaditeľa ústavu č. 43/2018 o kontrolnej činnosti v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou, v rámci ktorého je pravidelným plánovaným kontrolným zameraním kontrolnými orgánmi (zástupcovia riaditeľa ústavu a vedúci oddelení, skupín a zariadenia) aj oblasť zaobchádzania s odsúdenými a výkon prehliadok odsúdených v ústave Hrnčiarovce. Ústav Hrnčiarovce zvýši kontrolnú činnosť a opätovne poučí príslušníkov na dodržiavanie postupov v tejto oblasti. Odporúčanie je akceptované.

K 16. odporúčaniam

Vyvarovať sa do budúcnosti vykonávaniu generálnych, čiastkových a akýchkoľvek iných prehliadok spôsobom, ktorý by znemožňoval identifikáciu zasahujúcich príslušníkov ZVJS. (priebežne)

V Protokole o závažných poznatkoch zistených počas systematickej návštevy vykonanej podľa § 3 ods. 2 a 3 zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov zo dňa 01. 10. 2025 v rámci monitoringu, zaslané pod reg. č. UVTOS-02760/23-HR-2025 (zo dňa 06. 10. 2025), sa ústav Hrnčiarovce vyjadril k zisteniu monitorovacích pracovníkov v bode 2. „Pri podozrení z prechovávanía zakázaných látok alebo predmetov sa vykonávajú mimoriadne prehliadky, kedy na vybraný oddiel/y prichádzajú príslušníci v kuklách a tmavom oblečení, pričom im chýba akékoľvek označenie (meno, číslo alebo iný identifikačný znak)“ nasledovne, cit. zo stanoviska:

„Ústav vo vzťahu k údajnému výkonu prehliadok formou „mimoriadnych prehliadok“ s použitím personálu v kuklách, tmavom oblečení a bez identifikačných čísel uvádza, že takáto forma prehliadok sa v ústave nevykonáva. Akékoľvek prehliadky oddielov sú vykonávané výlučne v zmysle zákona o zbore a rozkazu ministra formou generálnej prehliadky alebo čiastkových prehliadok, pričom je kladený dôraz na zákonnosť výkonu prehliadok. Inštitút „mimoriadnych prehliadok“ vo Vami prezentovanej forme nie je inštitútom spadajúcim pod aktuálnu právnu úpravu, z uvedeného dôvodu ústav tieto tvrdenia neguje.

V prípade podozrenia z prechovávanía nedovolených vecí (látok, predmetov) je vykonávané preventívno-bezpečnostné opatrenie formou čiastkovej prehliadky, o vykonaní ktorej rozhodne riaditeľ ústavu v rámci svojej právomoci. Pri čiastkovej prehliadke sa preveruje neporušenosť stavebných, žienijných a technických prostriedkov, funkčnosť spojovacích a signálno-bezpečnostných prostriedkov, a to, či odsúdení neprechovávajú nedovolené veci. Čiastkové prehliadky vykonávajú príslušníci zboru zo všetkých organizačných zložiek ústavu. Zodpovedným za vykonanie čiastkovej prehliadky je vždy príslušník zboru z oddelenia ochrany ústavu.

Použitie ochrannej kukly príslušníkom zboru je samostatný právny inštitút (§ 21c zákona o zbore), ktorý nie je pri čiastkovej prehliadke aplikovateľný." Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 17. odporúčaniu

Dbat', najmä v prípadoch rizikových oddielov (dif. skupina C), na také zaobchádzanie, ktoré bude v každom jednotlivom prípade založené na individuálnom posúdení prípadu. Ak je rozhodnuté, že s konkrétnou osobou je nevyhnutné zaobchádzať rozdielne, individuálne posúdenie a odôvodnenie (v prípade identifikácie rizika u konkrétnej osoby) vždy vhodne zaznamenať v úradnom zázname. (priebežne)

V každom jednom prípade (nielen u odsúdených v diferenciačnej skupine „C“) ústav Hrnčiarovce pri vyhodnotení rizika má záujem postupovať individuálne, pričom však je viazaný internými predpismi, napr. RMS č. 2/2024, v prípade taxatívne stanoveného výpočtu povinnosti dôkladnej osobnej prehliadky.

Zároveň si dovoľujeme poukázať na nejednoznačnosť pojmu „rozdielne zaobchádzanie“. V prípade individuálneho zaobchádzania je každé zaobchádzanie do istej miery rozdielne. Zaznamenávanie všetkých informácií a postupov prostredníctvom úradného záznamu sa javí ako neúčelné i neprehľadné, nakoľko informácie o odsúdených sa prioritne zaznamenávajú do určených elektronických aplikácií zboru. V prípade, ak nastane (alebo hrozí) skutočnosť hodná osobitné zreteľa vo vzťahu ku ktorémukoľvek odsúdenému bez ohľadu na zaradenie v diferenciačnej skupine alebo oddiele, je určeným príslušníkom zboru vždy vypracovávaný úradný záznam v zmysle zákona o zbore. Zároveň 01. 07. 2026 nadobudne účinnosť novela zákona o výkone trestu, ktorou sa ruší vnútorná diferenciácia odsúdených a s tým spojené rozdiely pri zaobchádzaní s odsúdenými.

K 18. odporúčaniu

Poskytnúť odsúdeným umiestneným v diferenciačnej skupine C namiesto rutinného disciplinárneho trestania a uplatňovania striktného režimu širšiu ponuku aktivít a intenzívnejšiu psychologickú a adiktologickú starostlivosť. (priebežne)

Odsúdení umiestnení v diferenciačnej skupine „C“ majú zabezpečený prístup k psychologickej aj adiktologickej starostlivosti v rovnakom rozsahu, ako ostatní odsúdení, a to na základe vlastnej žiadosti alebo odporúčania personálu. Starostlivosť im teda nie je odopieraná ani obmedzovaná. Z aplikačnej praxe zároveň vyplýva, že práve u tejto skupiny odsúdených je záujem o ponúkané aktivity a odborné programy často nízky, prípadne absentuje. Rozširovanie ponuky bez preukázateľného záujmu zo strany odsúdených, by preto samo o sebe nevedlo k zvýšeniu efektivity resocializačných opatrení. V prípade prejaveneho záujmu zo strany odsúdených sú ich požiadavky reflektované zo strany psychológov.

Ústav Hrnčiarovce neaplikuje „rutinné disciplinárne trestanie“ odsúdených v diferenciačnej skupine „C“, akékoľvek vyvodzovanie disciplinárnej zodpovednosti vychádza z porušenia povinnosti, resp. zákazu zo strany odsúdeného, ktoré mu je náležite dokázané v rámci vedeného disciplinárneho konania podľa § 97a zákona o výkone trestu. V prípade ukladania disciplinárneho trestu oprávnený orgán prihliada na závažnosť disciplinárneho previnenia, spôsob jeho spáchania ako i ďalšie okolnosti, na základe ktorých zvaží vhodný disciplinárny trest, pričom sa riadi zásadou postupnosti. Nie je výnimkou, že odsúdenému v diferenciačnej skupine „C“ je uložený aj najmenej prísny disciplinárny trest pokarhania, prípadne je od uloženia trestu upustené. Zároveň 01. 07. 2026 nadobudne účinnosť novela zákona o výkone trestu, ktorou sa ruší vnútorná diferenciácia odsúdených a s tým spojené rozdiely pri zaobchádzaní s odsúdenými.

K 19. odporúčaniu

V prípadoch, že sa odsúdení sebapoškodzujú, prehodnotiť ukladanie disciplinárnych trestov za také konanie a pristupovať k takejto situácii z pohľadu ohrozenia mentálneho zdravia odsúdeného, a nie ohrozenia poriadku ústavu. (priebežne)

V prípadoch sebapoškodzovania odsúdených, je každý incident individuálne posudzovaný s prihliadnutím na aktuálny psychický stav odsúdeného. Primárne sa na takéto konanie nazerá z hľadiska možného ohrozenia mentálneho zdravia a bezodkladne sa zabezpečuje odborné vyšetrenie a následná psychologická, prípadne psychiatrická intervencia. V prípadoch, kde je z odborného posúdenia zrejmé, že konanie súvisí so psychickou dekompenzáciou alebo duševnou poruchou, sa spravidla odporúča upustiť od uloženia disciplinárneho trestu. Zároveň je však potrebné posudzovať aj okolnosti konkrétneho prípadu, vrátane miery účelovosti alebo manipulatívneho charakteru správania. V prípadoch, kde je preukázané, že konanie nesúvisí so zhoršeným psychickým stavom, ale má účelový charakter a je zamerané na porušovanie poriadku alebo získanie neoprávnených výhod, sa postupuje v súlade so zákonom o výkone trestu v oblasti vyvodzovania disciplinárnej zodpovednosti. Postup ústavu Hrnčiarovce je teda založený na individuálnom, odbornom a diferencovanom prístupe, ktorý zohľadňuje tak ochranu mentálneho zdravia odsúdeného ako aj potrebu zachovania poriadku a bezpečnosti. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 20. odporúčaniu

Posilniť personálne kapacity zdravotného oddelenia, najmä obsadenie lekárskeho miest, aby bola zabezpečená primeraná dostupnosť zdravotnej starostlivosti počas celej ambulantnej doby. (priebežne)

Ústav Hrnčiarovce vyvíja maximálnu snahu o naplnenie funkčných miest v plnom počte, avšak je limitovaný záujmom verejnosti z radov zdravotníckych pracovníkov o prijatie do služobného, resp. pracovného pomeru. V prípade potreby ústav Hrnčiarovce využíva alternatívne spôsoby zabezpečenia najmä lekárskej starostlivosti a to formou dohôd o pracovnej činnosti uzatvorenej s lekármi, ktorí následne zabezpečujú lekársku starostlivosť na zdravotníckom zariadení v ústave.

K 21. odporúčaniu

Zabezpečiť, aby podávanie liekov osobám vo výkone trestu vykonávali výlučne zdravotnícki pracovníci aj počas víkendov, v súlade s medzinárodnými štandardmi, a aby distribúcia liekov nebola prenášaná na nezdravotnícky personál. (priebežne)

Podávanie liekov odsúdeným v ústave Hrnčiarovce zabezpečuje počas pracovnej doby do 18.00 hod. zdravotnícky personál. Lekár v zbore pri predpise lieku dbá okrem vedomostných možností pacienta na charakter predpisovanej liečby.

V prípadoch, ak je dôvodné podozrenie na možné zneužitie liekov, hrozby zámernej otravy liekmi, pri nespolupráci pacienta a s prihliadnutím na rozumovú a vôľovú vyspelosť a zdravotný stav odsúdeného, môže lekár rozhodnúť o vydávaní liekov prostredníctvom liekoviek. V tomto prípade sestra nadávkuje lieky do liekoviek podľa ordinácie lekára; na liekovkách sa vyznačí číslo cely, meno, priezvisko, základné číslo a takto pripravené lieky vydá sestra podľa pokynu lekára v pracovných dňoch v ranných hodinách a na obed. Večernú dávku liekov pripraví na podanie pre príslušníka zboru (nezdravotníckeho personálu) pokiaľ má byť vykonaná po 18:00 h alebo v prípade neprítomnosti sestry po 15:00 h v súlade s § 41 ods. 3 RGR č. 6/2008 o poskytovaní zdravotnej starostlivosti obvineným a odsúdeným v znení neskorších predpisov. Pri preskripcii psychofarmák a analgetík opiátového typu sa tieto lieky vydávajú len prostredníctvom dávkovačov po jednotlivých dávkach.

Z uvedeného vyplýva, že príslušníci ústavu Hrnčiarovce bez zdravotného vzdelania nemajú k dispozícii údaje zo zdravotnej dokumentácie, alebo na základe rozpoznávania liekov podľa ich mien možnosť identifikovať ochorenia odsúdených (nemajú k dispozícii zoznam liekov ktoré sú uložené v liekovkách) Činnosť uvedených príslušníkov spočíva vo vydaní liekov z príslušného dávkovača, ktoré pred tým indikoval lekár a nachystala sestra.

Nie je možné z personálnych a organizačných dôvodov zabezpečiť nepretržitú prítomnosť zdravotníckeho personálu v ústave Hrnčiarovce a tým aj vydávanie liekov výlučne zdravotníckymi pracovníkmi. Vzhľadom na vyššie uvedené nie je možné odporúčanie akceptovať.

K 22. odporúčaniu

Jednotne nastaviť postupy pri poskytovaní základných liekov a liekov proti bolesti tak, aby ich dostupnosť nebola podmienená finančnými prostriedkami odsúdených. (priebežne)

Poskytovanie liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín na predpis (vrátane liekov od bolesti) je výlučne v kompetencii ošetrojúceho lekára a závisí od zhodnotenia zdravotného stavu odsúdeného, jeho diagnóz, aktuálneho somatického vyšetrenia a odborných náleзов. Lieky pre odsúdených sú predpisované podľa zásad účelnej farmakoterapie a zabezpečujú ich zdravotnícke zariadenie ústavu Hrnčiarovce. Takýto postup nie je ovplyvnený nedostatkom finančných prostriedkami odsúdeného a je v súlade s § 31 zákona o výkone trestu „Ústav poskytne peňažný príspevok odsúdenému, ktorý nemá peňažné prostriedky na nákup liekov, liečebnej alebo zdravotníckej pomôcky predpísaných lekárom a tieto nemožno poskytnúť bezplatne na základe zdravotného poistenia podľa osobitného predpisu a na úhradu nevyhnutných nákladov za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti podľa osobitného predpisu. Peňažný príspevok je odsúdený povinný uhradiť z peňažných prostriedkov evidovaných na jeho konte. Ak odsúdený nemá v čase prepustenia z výkonu trestu alebo po vykonaní zrážok z poslednej pracovnej odmeny peňažné prostriedky, peňažný príspevok poskytnutý ústavom alebo jeho časť sa stanú nenávratnými.“ Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 23. odporúčaniu

Posilniť komunikáciu zdravotníckeho personálu s odsúdenými a dbať na rešpektujúci, neponižujúci prístup, vrátane predchádzania verbálne nevhodnej komunikácii a spochybňovaniu zdravotných ťažkostí bez riadneho vyšetrenia. (priebežne)

Zdravotnícki pracovníci, ktorí sú súčasťou zdravotníckeho personálu v ústave Hrnčiarovce, sú povinní sa riadiť okrem iných aj zákonom č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 578/2004 Z. z.“), prílohou ktorého je etický kódex zdravotníckeho pracovníka (príloha č. 4 k zákonu č. 578/2004 Z. z.), kde je jasne definované, že zdravotnícky pracovník sa k pacientovi správa korektne, s pochopením a s rešpektovaním intimity a trepezlivosťou a neznižuje sa k hrubému alebo nemravnému konaniu. Zdravotnícky pracovník nesmie pomáhať porušovaniu cti a dôstojnosti človeka alebo sa na ňom zúčastňovať. Uvedené predstavuje základný princíp, s ktorým má byť každý zdravotnícky pracovník najmä vnútorne stotožnený. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 24. odporúčaniu

Posilniť systematickú a preventívnu prítomnosť psychológov na oddieloch, nielen na základe individuálnych žiadostí odsúdených (najmä na uzavretom oddiele). (priebežne)

Prítomnosť psychológa na oddieloch je zabezpečovaná prioritne tam, kde je to z hľadiska aktuálnej situácie a potrieb odsúdených žiadúce. Psychológovia pravidelne vykonávajú odborné činnosti, nie len na základe individuálnych žiadostí odsúdených, ale aj na základe vlastnej diagnostickej a intervenčnej činnosti, odporúčaní personálu či vyhodnotenia rizikových faktorov. Vzhľadom na počet systemizovaných miest psychológov (aktuálne päť psychológov na oddelení výkonu trestu, z toho jeden psychológ vyčlenený v rámci Národného projektu Šanca na návrat 2 a dvaja psychológovia – zdravotnícki pracovníci na úseku ochranných liečení zdravotníckeho zariadenia) a ich pracovnú vyťaženosť však nie je objektívne možné zabezpečiť systematickú a preventívnu prítomnosť na všetkých oddieloch v rozsahu, ktorý presahuje aktuálne personálne kapacity ústavu Hrnčiarovce. Odborné kapacity sú prioritne smerované na individuálne intervencie, krízové situácie a prácu s odsúdenými, u ktorých je zvýšené riziko psychickej dekompenzácie, alebo iného závažného problému. Za súčasných personálnych podmienok, preto nie je možné plošné rozšírenie preventívnej prítomnosti psychológov, avšak ústav Hrnčiarovce zabezpečuje odbornú starostlivosť v rámci dostupných kapacít a v súlade s identifikovanými potrebami. Vzhľadom na vyššie uvedené nie je možné odporúčanie akceptovať.

K 25. odporúčaniu

Rozšíriť ponuku skupinových terapeutických a podporných aktivít aj mimo výstupného oddielu. (priebežne)

Ústav Hrnčiarovce v súčasnosti zabezpečuje skupinové a podporné aktivity aj mimo výstupného oddielu v rozsahu zodpovedajúcom personálnym a organizačným možnostiam. Aktuálna ponuka programov je nastavená tak, aby reflektovala identifikované potreby odsúdených, pričom neevidujeme prípady, že by odsúdený, ktorý prejavil reálny záujem o zaradenie do programu, nemal možnosť sa do niektorej z foriem skupinovej práce zapojiť. Naďalej sa kladie dôraz na individuálne posudzovanie potrieb odsúdených a efektívne využívanie existujúcich programových kapacít. Vzhľadom na vyššie uvedené a aktuálny stav v danej veci, nie je potrebné odporúčanie akceptovať, resp. je možné konštatovať, že ponuka skupinových terapeutických a podporných aktivít pre odsúdených je v súčasnosti postačujúca.

K 26. odporúčaniu

Zaviest' jednotný postup hodnotenia samovražedného rizika po sebaškodujúcom správaní, vrátane opakovaného skríningu. (priebežne)

Hodnotenie samovražedného rizika je realizované už pri prijatí obvineného do výkonu väzby a odsúdeného do výkonu trestu v príslušnom ústave, formou vstupného dotazníka SBQ-R (suicidal Behaviors Questionnaire- Revised), ktorý sa používa najmä na skrínung suicidálnych myšlienok, zisťovanie minulých pokusov o samovraždu, hodnotenie rizika suicidálneho správania a posúdenie pravdepodobnosti budúceho rizika. Pri jeho vypracovaní sa postupuje v zmysle § 15 Rozkazu generálneho riaditeľa č. 21/2020 o psychologických činnostiach v Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov, pričom skrínung samovražedného konania sa vykonáva najbližší pracovný deň, najneskôr do 7 dní po prijatí obvineného a odsúdeného, kedy psychológ spracuje s obvineným alebo odsúdeným daný dotazník. Podľa výsledkov dotazníka a prípadnými ďalšími diagnostickými technikami zváži možné riziko a podľa potreby realizuje opatrenia v súlade s interným predpisom. Opätovne doplníme, že uvedené sa netýka tunajšieho ústavu, nakoľko v tunajšom ústave nie je realizovaný nástup odsúdených do výkonu trestu.

V ústave Hrnčiarovce sa v prípade výskytu sebaškodujúceho alebo rizikového správania psychický stav odsúdeného bezodkladne individuálne posudzuje psychológom. Následne sa prijímajú konkrétne opatrenia (zaradenie do rizikových skupín č. 1, 2 a 3 - nariadená zvýšená pozornosť, resp. zvýšený dohľad alebo nepretržité monitorovanie, individuálne intervencie, prípadne psychiatrické vyšetrenie). Opakované použitie rovnakého štandardizovaného skrínungového dotazníka, po každom incidente by nemalo pridanú hodnotu, keďže v danom štádiu je už indikovaná individuálna práca s odsúdeným. Efektívnejší, než formálne opakovanie skrínungu, je cieľový odborný rozhovor a priebežné vyhodnocovanie rizika podľa aktuálneho stavu.

Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 27. odporúčaniu

Pokračovať a rozvíjať spoluprácu s externými podpornými skupinami, najmä v oblasti závislostí a resocializácie. (priebežne)

Ústav Hrnčiarovce aktívne spolupracuje s externými podpornými skupinami v oblasti závislostí a resocializácie v rámci penitenciárneho zaobchádzania, pričom jednou zo snáh ústavu je zachovávať a rozvíjať takúto spoluprácu v najvyššej možnej miere. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 28. odporúčaniu

Zabezpečiť kontinuitu liečby závislostí aj po ukončení ochrannnej liečby počas pokračovania výkonu trestu. (priebežne)

Kontinuita starostlivosti o odsúdených po ukončení ochrannnej liečby je v podmienkach ústavu Hrnčiarovce zabezpečená. Odsúdení majú možnosť pokračovať v podporných skupinách, zároveň majú možnosť kedykoľvek požiadať o individuálne konzultácie so psychológom, v rámci ktorých je možné ďalej pracovať na stabilizácii, motivácii a posilňovaní ochranných faktorov. Miera zapojenia odsúdeného však závisí od jeho aktívneho prístupu a motivácie, vzhľadom na dobrovoľný aspekt týchto aktivít. Odsúdení, ktorí boli do ústavu Hrnčiarovce prechodne premiestnení za účelom výkonu súdom nariadenej ochrannnej liečby, sa po jej ukončení premiestnia späť do pôvodného ústavu. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 29. odporúčaniu

Zaviest' systematické aktivity zamerané na posilňovanie motivácie k abstinencii a manažment cravingu po ukončení ochrannnej liečby. (priebežne)

Systematické aktivity zamerané na posilňovanie motivácie k abstinencii a zvládanie cravingu sú integrálnou súčasťou samotnej ochrannnej liečby. Počas jej trvania je dôraz kladený práve na budovanie vnútornej motivácie, rozvoj náhľadu na závislosť a osvojenie si stratégií zvládania rizikových situácií. Pokiaľ sa ani počas ochrannnej liečby nepodarí dosiahnuť dostatočnú mieru vnútornej motivácie k abstinencii, je reálna perspektíva pokračovania v ďalších systematických aktivitách limitovaná, keďže účinnosť týchto intervencií je podmienená aktívnou spoluprácou odsúdeného. Po ukončení liečby majú odsúdení naďalej možnosť zapojiť sa do podporných skupín, alebo využiť individuálne konzultácie so psychológom, čo vytvára priestor pre ďalšiu prácu s motiváciou a prevenciou relapsu v prípade, že o ňu prejavia záujem.

Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 30. odporúčaniu

Podporiť systematické vzdelávanie personálu v oblasti manažmentu závislostí a medicíny drogových závislostí. (priebežne)

Ústav Hrnčiarovce podporuje kontinuálne vzdelávanie príslušníkov zboru v oblasti ich odbornosti, napr. formou vyslania na služobnú cestu za účelom vzdelávania personálu vo všetkých terapeutických technikách. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 31. odporúčaniu

Zabezpečiť pravidelnú odbornú supervíziu pre zamestnancov úseku ochranných liečení vrátane psychológov a psychiatrov. (priebežne)

Zdravotnícky personál zboru si plní povinnosti s kontinuálnym vzdelávaním zdravotníckych pracovníkov vyplývajúcim z ustanovenia § 39 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z. z.: „Ďalšie vzdelávanie zdravotníckeho pracovníka zahŕňa špecializačné štúdium na výkon špecializovaných pracovných činností, certifikačnú prípravu na výkon certifikovaných pracovných činností a sústavné vzdelávanie.“

Okrem dosiahnutia odbornej spôsobilosti na výkon špecializovaných pracovných činností sa zdravotnícky personál zúčastňuje vzdelávacích aktivít v rámci sústavného vzdelávania organizovaných generálnym riaditeľstvom zboru (dve až tri

dvojďňové akcie ročne), ako aj stavovskými a odbornými spoločnosťami, pričom zbor podporuje vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov aj podporou vzdelávania psychológov v zmysle § 24 písm. e) RGR 21/2020 o psychologických činnostiach v Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov (Na zabezpečenie psychologických činností vytvára ústav materiálne a personálne predpoklady, a to najmä umožní prehlbovanie kvalifikácie alebo priebežné udržiavanie, obnovovanie, zdokonaľovanie, odbornú prax a dopĺňanie si vedomostí v rozsahu minimálne 40 hodín ročne.) Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 32. odporúčaniu

Navýšiť zdravotnícke úväzky na úseku ochranných liečení s cieľom znížiť preťaženie psychiatra a psychológov a zabezpečiť zastupiteľnosť pri ich neprítomnosti. (priebežne)

Aktuálne sú personálne kapacity uvedeného úseku v ústave Hrnčiarovce naplnené v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 225/2017 Z. z. o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie zdravotníckych zariadení v pôsobnosti Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Vzhľadom na vyššie uvedené nie je potrebné odporúčanie akceptovať.

K 33. odporúčaniu

Zabezpečiť po individuálnom posúdení odsúdenému aj dlhšiu vychádzku ako bežne stanovený hodinový rozsah. (priebežne)

Harmonogram vychádzok je koncipovaný spôsobom, aby právo na vychádzky v zákonom stanovenom minimálnom rozsahu jednej hodiny bolo zabezpečené všetkým odsúdeným, pričom je zohľadňované pracovné zaradenie, zaradenie na štúdium, liečebný program na výkone ochranného liečenia, terapeutické činnosti, resocializačné aktivity, režimové činnosti ako napr. výdaj stravy a mnoho iných faktorov. Vychádzky prebiehajú každý deň minimálne 10 hodín. Vychádzky sa vykonávajú v hodinových intervaloch. V prípade, ak má odsúdený záujem zúčastniť sa vychádzky viackrát za deň, avšak pri dodržaní stanoveného harmonogramu vychádzok (t. j. len v časových intervaloch vyhradených pre konkrétny oddiel, takémuto konaniu ústav Hrnčiarovce nebráni, ak neexistuje iný závažný dôvod (napr. bezpečnostný charakter). V prípade odsúdených na oddiele s bezpečnostným režimom prebiehajú vychádzky štandardne viac ako jednu hodinu denne, a to najmä podľa záujmu odsúdených, za účelom zmiernenia nepriaznivého vplyvu dlhodobej izolácie. Je však dôležité upresniť, že ústav Hrnčiarovce disponuje jedným hlavným vychádzkovým dvorom, na ktorom je v jednom čase sústredených veľký počet odsúdených, čo so sebou prináša bezpečnostné riziká. Z uvedeného dôvodu je ústav Hrnčiarovce povinný korigovať vychádzky i z hľadiska naplnenosti daného priestoru, na čo slúži práve stanovený harmonogram.

Vzhľadom na vyššie uvedené a aktuálny stav v danej veci, nie je možné odporúčanie akceptovať.

K 34. odporúčaniu

Zabezpečiť odsúdeným z oddielu OŠZ vykonávať primeranú prácu v rámci ústavu, za ktorú by dostávali adekvátnu mzdu. (priebežne)

Odsúdení, ktorí sú umiestňovaní na daný oddiel, sú vysoko rizikovní odsúdení so špeciálnymi potrebami na zaobchádzanie. Zároveň je väčšina týchto odsúdených klasifikovaná zdravotnou klasifikáciou E a F, častokrát s psychiatrickou medikáciou. Odsúdení majú čiastočne problém so základnými samoobslužnými činnosťami, adaptačné problémy bývajú závažného charakteru (nepredvídateľné správanie, absencia základných spoločenských a hygienických návykov, atď). Z uvedeného dôvodu ústav Hrnčiarovce nepovažuje pracovné zaradenia tejto skupiny odsúdených za vhodné a prioritné, nakoľko zaobchádzanie s danou skupinou odsúdených je nastavené vysoko individuálne s cieľom prvorado zabezpečiť výkon trestu so snahou o resocializáciu odsúdeného v kontexte jeho predchádzajúceho života (napr. absencia sociálneho zázemia). V uvedenom kontexte ústav Hrnčiarovce nedisponuje voľnými pracovnými kapacitami s primeranou prácou v rámci ústavu pre túto skupinu odsúdených.

V prípade, ak niektorý odsúdený prejaví záujem o pracovné zaradenie, po stabilizácii jeho stavu a prekonaní dôvodov jeho umiestnenia do oddielu špecializovaného zaobchádzania, je takýto odsúdený umiestnený na štandardný oddiel, pričom sú prehodnocované aj možnosti jeho pracovného zaradenia.

Vzhľadom na vyššie uvedené nie je možné odporúčanie akceptovať.

K 35. odporúčaniu

Umožniť odsúdeným sprevádzať dieťa do detského kútika a zotrvať tam s ním, najmä pri mladších deťoch, v rozsahu zlučiteľnom s bezpečnostnými požiadavkami. (priebežne)

V súvislosti s detským kútkom ústav Hrnčiarovce poukazuje na stanovisko k podnetu podávateľa reg. č. UVTOS-02066/13-HR-2024 zo dňa 15. 07. 2024, spracované na základe oznámenia o výsledkoch vybavenia podnetu č. 2369/2023/VOP, vrátane rozsiahlej argumentácie k (ne)sprevádzaniu detí v detskom kútku odsúdenými.

Je potrebné zdôrazniť, že počas návštevy za správanie nezaopatreného dieťaťa a prípadnú škodu ním spôsobenú zodpovedá osoba, ktorá dieťa v zmysle § 36 ods. 6 vyhlášky počas návštevy sprevádza, resp. jeho zákonný zástupca. Odsúdenému počas návštevy nie je umožnený voľný pohyb po návštevnej miestnosti, nakoľko by prichádzalo k nedovoleným kontaktom medzi odsúdenými (napr. v detskom kútku).

Aktuálne takýto postup v detskom kútku umiestnenom v návštevnej miestnosti – telocvični nie je zlučiteľný s požiadavkami na preventívno-bezpečnostnú situáciu počas návštev. V prípade, ak sa návšteva vykonáva v návštevnej miestnosti výstupného oddielu (Šanca na návrat 2), je zo strany ústavu Hrnčiarovce priestor na umožnenie pobytu dieťaťa v detskom kútku v sprievode odsúdeného, nakoľko tomu nebránia žiadne bezpečnostné dôvody a takýto postup sa i skutočne využíva. Vzhľadom na vyššie uvedené a aktuálny stav v danej veci, nie je možné odporúčanie akceptovať.

K 36. odporúčaniu

Zjednodušiť a urýchliť administratívne postupy pri schvaľovaní sprievodných osôb maloletých detí. (priebežne)

Administrácia týchto úkonov je v listinnej podobe formou žiadosti, ktorá je spravidla spracovaná v priebehu niekoľkých dní od podania. Najneskôr je takáto žiadosť vybavená vždy k požadovanému termínu návštevy v danom kalendárnom mesiaci.

Taktiež dodávame, že v prípade oneskorene podanej žiadosti zo strany odsúdeného sú takéto žiadosti schvaľované prednostne i pre iný termín návštevy v rámci kalendárneho mesiaca. Poriadok výkonu trestu, s plánovanou účinnosťou od 01. 07. 2026, bude upravovať sprevádzanie maloletých osôb a ťažko zdravotne postihnutých osôb. Nahradiť alebo doplniť osobu na návšteve bude možné v prípade blízkych osôb odsúdeného, ak bol tento vzťah vopred preukázaný, alebo v prípade sprevádzajúcej osoby maloletého a ťažko zdravotne postihnutej osoby aj tesne pred vykonaním návštevy. Odporúčanie je akceptované.

K 37. odporúčaniu

Posilniť dôveru v sťažnostný mechanizmus prostredníctvom väčšej edukácie odsúdených, ochrany pred odvetou a monitorovania reakcií na podania. (priebežne)

Cítujúc zo správy „Kvalitne nastavené postupy pri podávaní sťažností predstavujú kľúčovú ochranu pred zlým zaobchádzaním. Je preto nevyhnutné, aby v každom zariadení, kde dochádza k obmedzeniu osobnej slobody, fungoval spoľahlivý interný, sťažnostný systém. Takýto, mechanizmus umožňuje odhaliť a napraviť nedostatky bezprostredne po ich vzniku. Dobre fungujúci systém zabezpečuje nielen včasnú identifikáciu prípadov zlého zaobchádzania, ale zaručuje aj to, že následné prešetrovanie podozrení bude prebiehať dôsledne a účinne. Aby sťažnostný mechanizmus nebol len formálnym nástrojom, musí byť pre odsúdených bezpečný a prakticky dostupný.“ Systém na podávanie a prešetrovanie sťažností je upravený zákonom o zbore a interným predpisom Rozkazom ministra spravodlivosti Slovenskej republiky č. 14/2023, ktorým sa upravuje postup pri vybavovaní sťažností v Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení RMS č. 13/2025. Ústav Hrnčiarovce je týmto postupom viazaný a teda akýkoľvek iný postup pri evidovaní, prešetrovaní a vybavovaní sťažností je vylúčený.

Všetci odsúdení sú v rámci umiestnenia na nástupnom oddiele oboznámení so zákonom o výkone trestu, teda i ochrane práv odsúdených v § 36 a o siedmej časti pojednávajúcej o orgánoch kontroly a dozoru nad výkonom trestu.

V ústave Hrnčiarovce sa, v súlade s § 48 vyhlášky, na bežne dostupnom mieste pre odsúdených umiestňuje uzamykateľná schránka na ich žiadosti, podnety alebo sťažnosti, ktorá je zabezpečená tak, aby ju nemohla otvoriť nepovolaná osoba. Schránku vyberá prokurátor v čase, keď vykonáva dozor alebo kontrolu v ústave. Sťažnosti a žiadosti určené štátnym orgánom Slovenskej republiky podľa § 97 ods. 1 zákona o výkone trestu a medzinárodným orgánom a medzinárodným organizáciám podľa § 36 ods. 1 zákona o výkone trestu odsúdený podáva v zalepenej obálke označenej úplnou adresou adresáta a s nalepenou poštovou známkou príslušnej nominálnej hodnoty.

Zároveň je odsúdený poučený o ustanovení § 34 Ústavného poriadku pre odsúdených v ústave Hrnčiarovce, v ktorom je uvedené, že na podávanie žiadostí, sťažností a podnetov prokurátorovi vykonávajúcemu dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave sú v ústave na mieste chodby uzavretého oddielu, jedálne a v lôžkovej časti zdravotníckeho zariadenia umiestnené uzamykateľné schránky, ktoré sú zabezpečené proti otvoreniu nepovolanou osobou a označené nápisom „Dozorový prokurátor“. Na podávanie žiadostí, sťažností a podnetov podľa zákona, poriadku výkonu trestu alebo ústavného poriadku adresovaného riaditeľovi ústavu sú v ústave na mieste chodby uzavretého oddielu, jedálne a v lôžkovej časti zdravotníckeho zariadenia umiestnené uzamykateľné schránky, ktoré sú zabezpečené proti otvoreniu nepovolanou osobou a označené nápisom „Riaditeľ ústavu“.

Zvyšovanie povedomia o ochrane práv odsúdených je v ústave zabezpečené prostredníctvom dostupných nástieniek alebo využitím ústavnej knižnice a čítárne, kde sú dostupné všetky relevantné všeobecne záväzné právne predpisy a interné predpisy.

Vzhľadom na vyššie uvedené a aktuálny stav konštatujeme, že uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 38. odporúčaniu

Zabezpečiť edukáciu príslušníkov a ostatného personálu o nepripustnosti zastrasovania v súvislosti s podávaním sťažností a o potrebe predchádzať akýmkoľvek formám odvety voči odsúdeným. (priebežne)

Ústav Hrnčiarovce v rámci výcviku v roku 2026 zaradil medzi odbornú prípravu prednášku na tému „Etický kódex príslušníka a zamestnanca Zboru väzenskej a justičnej stráže a edukácia príslušníkov v súvislosti s podávaním sťažností odsúdených“. Príslušníci ústavu Hrnčiarovce postupujú pri podávaní sťažností odsúdených podľa ustanovenia § 65dd zákona o zbore, v ktorom je uvedené, že podanie sťažnosti nesmie byť podnetom ani dôvodom na vyvodzovanie dôsledkov, ktoré by sťažovateľovi spôsobili akúkoľvek ujmu. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 39. odporúčaniu

Vytvoriť podmienky na dôverný rozhovor s vedením alebo odborným personálom, aby odsúdení mohli bezpečne a otvorene hovoriť o problémoch. (priebežne)

Odborný personál má vo väzenskej časti priamo v monobloku ubytovní odsúdených zriadené kancelárie, v ktorých realizujú dôverné rozhovory s odsúdenými. Rozhovory odsúdených s vedením ústavu Hrnčiarovce sa realizujú v kancelárii vedúcej oddelenia výkonu trestu. Z uvedeného vyplýva, že v ústave Hrnčiarovce sú vytvorené podmienky na realizáciu dôverných rozhovorov, či už s odborným personálom, tak aj s vedením ústavu. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 40. odporúčaniu

Prehodnotiť ubytovanie s vysokým počtom osôb (8 – 9 odsúdených na izbu) a postupne smerovať k nižšej kapacite izieb. (priebežne)

Ubytovacie kapacity sú pre ústav Hrnčiarovce určené Rozkazom generálneho riaditeľa č. 20/2013, ktorým sa určuje ubytovacia kapacita pre obvinených a odsúdených v znení neskorších predpisov. Vzhľadom na obsadenosť ústavu Hrnčiarovce (vrátane zohľadnenia viacerých špecializovaných oddielov a ich obsadenosti) a realizáciu rekonštrukčných

prác na oddieloch z dôvodu inštalácie elektronických priezorníkov aktuálne nie je možné znížiť počet ubytovaných osôb na izbách na menej ako 8 odsúdených.

V prípade ukončenia rekonštrukčných prác na oddieloch a v súvislosti s novelou zákona o výkone trestu, účinnou od 01. 07. 2026, ústav Hrnčiarovce zníži počet ubytovaných osôb na izbách na maximálny počet 8 (aktuálne s maximálnym počtom 9 osôb pri zachovaní zákonom o výkone trestu požadovanej výmery 3,5m² na väznenú osobu). Teda v cele, kde je v súčasnosti 9 odsúdených, bude od 01. 07. 2026 ubytovaných maximálne 8 odsúdených, čím sa zvýši ubytovacia plocha na 4 m² na jednu osobu. V závislosti od aktuálnej obsadenosti ústavu bude možné pristúpiť k zníženiu počtu ubytovaných osôb na izbách a akceptovať tak predmetné odporúčanie.

K 41. odporúčaniu

Zlepšiť podmienky pre prípravu a uchovávanie stravy, najmä zväznením zriadenia kuchyniek, zvýšenia počtu rýchlvarných kanvic a zabezpečenia chladničiek. Zvážiť rozšírenie možností prípravy vlastnej stravy aj mimo výstupného oddielu. (priebežne)

Príprava stravy pre odsúdených umiestnených v ústave Hrnčiarovce je upravená § 19 zákona o výkone trestu, § 30 vyhlášky a interným predpisom Rozkazom ministra spravodlivosti Slovenskej republiky č. 10/2016 o stravovaní v Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov. Stravu odsúdeným zabezpečuje ústav Hrnčiarovce a teda i jej príprava je plne v kompetencii ústavu. Stravu pre odsúdených ústav pripravuje v stravovacom zariadení – väzenskej kuchyni pre odsúdených. Prevádzku stravovacieho zariadenia – väzenskej kuchyne pre odsúdených zabezpečujú príslušníci proviantnej služby oddelenia logistiky, ktorí zodpovedajú za správnosť, hospodárnosť a kvalitu práce v oblasti stravovania. Stravovanie odsúdených formou vlastnej prípravy stravy zákon ani interný predpis neumožňuje.

Príprava stravy vo forme jednoduchých jedál odsúdenými na výstupnom oddiele je umožnená za účelom náviku samoobslužných zručností v rámci prípravy na prepustenie z výkonu trestu a samostatného spôsobu života po prepustení a nenahrádza poskytovanie stravy ústavom v zmysle vyššie uvedeného. Príprava jedál v rámci výstupného oddielu je umožnená na základe interného predpisu Rozkazu generálneho riaditeľa č. 18/2024 o výstupných oddieloch a v súlade so štandardami Národného projektu Šanca na návrat 2.

Pre iné oddiely takáto príprava jedál nie je stanovená. V rámci aktuálnych možností ústavu Hrnčiarovce nie je uvedené odporúčanie možné aplikovať, nakoľko zriadenie kuchyniek nie je na jednotlivých oddieloch možné a to i s poukazom na požadované hygienické normy a možnosti stavebných úprav na oddieloch.

Vzhľadom na kapacitu jednotlivých oddielov a z toho vychádzajúcej reálnej potrebe chladničiek (za predpokladu rovnakého prístupu pre všetkých odsúdených) aktuálne nie je v ústave Hrnčiarovce vybudovaná vhodná elektroinštalácia pre umiestnenie chladničiek na oddiely. Zároveň, vychádzajúc z penitenciárnych poznatkov, takýto postup umiestnenia chladničiek na jednotlivé oddiely, ktoré by boli dostupné všetkým odsúdeným, nie je reálny z dôvodu existencie rizika vzniku vzťahových problémov na oddiele, napr. z dôvodu nedovoleného brania si uskladneného jedla medzi odsúdenými alebo manipulatívneho, prípadne násilnickeho správania odsúdených smerom k slabším jedincami.

Vo vzťahu k rýchlvarným kanvicami uvádzame, že Ústav Hrnčiarovce priebežne rozširuje pôvodnú elektroinštaláciu na jednotlivých oddieloch, tak aby bolo možné navýšiť počet rýchlvarných kanvic v správe ústavu. Zároveň dodávame, že k mesiacu marec 2026 je v ústave schválených 44 rýchlvarných kanvic vo vlastníctve odsúdených, ktoré používajú.

Vzhľadom na vyššie uvedené nie je možné odporúčanie akceptovať.

K 42. odporúčaniu

Rozšíriť estetické úpravy izieb (vymaľovanie, jednoduché dekorácie, rastliny) ako štandard naprieč ústavom. (priebežne)

Estetická úprava izieb na väčšine oddielov (t. j. diferenciálnej skupiny „B“) je umožnená v nasledovnom rozsahu:

- na stenách izieb je možné umiestniť kvety, zarámované obrazy a drevenú poličku na odkladanie vecí evidovaných ako inventár ústavu umiestnenú v priestore WC nad umývadlom.

Uvedené povolené estetické úpravy považujeme v ústave Hrnčiarovce za dostatočné, vzhľadom na vybavenosť a kapacitu izieb. Taktiež, záujem o estetickú úpravu musí vychádzať zo strany odsúdených.

Vymaľovanie izieb je v kompetencii ústavu Hrnčiarovce, ktoré je zabezpečené z hľadiska hygienických požiadaviek na ubytovacie priestory. Zároveň 01. 07. 2026 nadobudne účinnosť novela zákona o výkone trestu, ktorou sa ruší vnútorná diferenciácia odsúdených a s tým spojené rozdiely pri zaobchádzaní s odsúdenými.

K 43. odporúčaniu

Zabezpečiť dostatočný a stabilný prísun teplej vody pre sprchovanie všetkých odsúdených v súlade s Európskymi väzenskými pravidlami. (priebežne)

Ústav Hrnčiarovce zabezpečuje dostatočný stabilný prísun teplej úžitkovej vody pre sprchovanie všetkých odsúdených v súlade so zákonom o výkone trestu. Určené limity spotreby pitnej vody na jednu väznenú osobu v zmysle prílohy č. 7 Rozkazu generálneho riaditeľa č. 58/2024 o zabezpečení prevádzky energetického, vodného a odpadového hospodárstva v Zbore väzenskej a justičnej stráže v súčasnosti ústav Hrnčiarovce prekračuje približne dvojnásobne. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 44. odporúčaniu

Prehodnotiť obmedzenia kombinovania ústavného a vlastného odevu počas vychádzok, aby nebola obmedzovaná fyzická aktivita. (priebežne)

Odsúdení môžu realizovať vychádzku v ústavnom odevu alebo v civilnom športovom odevu. V rámci vychádzky môže vykonávať aj športovú činnosť (a to v ústavnom odevu alebo športovom odevu). Teda fyzická aktivita odsúdených počas vychádzky nie je obmedzená.

K 45. odporúčaniu

Zabezpečiť dostatočný počet príslušníkov na vykonávanie služieb na oddieloch v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou napr.

prostredníctvom náborových kampaní alebo zavedenia motivačných opatrení, ako sú benefity za službu v náročných podmienkach. (priebežne)

Počet príslušníkov na vykonávanie služieb v ústave Hrnčiarovce je stanovený v zmysle RMS č. 11/2012, ktorým sú určené zloženia a počty služobných úradov zboru, vrátane personálu oddelenia výkonu trestu ústavu Hrnčiarovce.

Nad rámec vyššie uvedeného je potrebné ozrejmiť aj personálne zabezpečenie zaobchádzania s odsúdenými priamo na oddieloch v priestore monobloku ubytovní, nachádzajúcej sa vo väzenskej časti ústavu Hrnčiarovce. Zaobchádzanie s odsúdenými je realizované prostredníctvom režimovej činnosti na oddieloch, ktorú počas dňa zabezpečuje priemerne 19 referentov režimu, ktorí sú v neustálom kontakte s odsúdeným a priemerne 3 referentami režimu zabezpečujúcimi dohľadovú činnosť na pracoviskách v ústave. Zároveň je činnosť zabezpečovaná 53-členným odborným personálom úseku pedagogických a psychologických činností oddelenia výkonu trestu, teda pedagógmi, psychológmi, sociálnymi pracovníkmi, pedagógmi vzdelávania a špeciálnym pedagógom, ktorí sa zúčastňujú zaobchádzania s odsúdenými na každodennej báze.

Informácia o zabezpečení služby (str. 58) v jednom momente ôsmimi referentmi režimu na celý ústav nie je komplexná. Okrem službukonajúceho personálu oddelenia výkonu trestu je súčasťou nepretržitej služby aj minimálne 11 príslušníkov z oddelenia ochrany. Zároveň je nutné podotknúť, že uvedené zabezpečenie výkonu služby (8 referentov režimu) je zväčša v nočných hodinách, kedy sú odsúdení v súlade s § 13 ods. 2 písm. a) zákona o výkone trestu od večierky do budíčka uzamykaní a neprichádza k ich pohybu po ubytovniach.

Zároveň uvedený počet príslušníkov považujeme za dostatočný, nakoľko v ústave Hrnčiarovce nie je vykonávaná rutinná kontrolná činnosť odsúdených na izbách počas nočného klúdu. Vzhľadom na vyššie uvedené a aktuálny stav v danej veci, nie je potrebné odporúčanie akceptovať.

K 46. odporúčaniu

Rozšíriť ponuku vzdelávania hradeného ústavom pre príslušníkov aj na intenzívnejšie školenie k dynamickej bezpečnosti a deeskalácii konfliktov. (priebežne)

Školenia týkajúce sa dynamickej bezpečnosti vykonáva Inštitút vzdelávania Zboru väzenskej a justičnej stráže pre všetkých novoprijatých príslušníkov. Zároveň zabezpečuje výcvik školiteľov dynamickej bezpečnosti pre jednotlivé ústavy, ktorí následne realizujú školenie ďalších príslušníkov ústavu. Teda možno konštatovať, že uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 47. odporúčaniu

Realizovať pre odsúdených kurz slovenského jazyka. (do 12 mesiacov)

Kurz slovenského jazyka pre cudzincov a osoby inej ako slovenskej národnosti (ďalej len „kurz SJ“) prebiehal a kontinuálne prebieha od novembra roku 2024. Posledný kurz SJ prebieha od 16. 01. 2026. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 48. odporúčaniu

Zvýšiť technickú kapacitu a spoľahlivosť telefónnych a videohovorových zariadení tak, aby sa predišlo výpadkom a dlhému čakaniu. (do 12 mesiacov)

Sťažnosti ohľadne výpadku telefónnych služieb alebo dlhej čakacej doby ústav Hrnčiarovce neeviduje. Počet videotelefónnych kioskov na jednotlivých oddieloch bol navrhnutý na kapacitu ústavu, pričom pri aktuálne nižšej obsadenosti je dostačujúci. Vzhľadom na vyššie uvedené a aktuálny stav v danej veci, nie je potrebné odporúčanie akceptovať.

K 49. odporúčaniu

Zabezpečiť rovnomernejší prístup k telefonovaniu medzi jednotlivými oddielmi a diferenciačnými skupinami tak, aby rozdiely v rozsahu kontaktu neboli neprimerané. (do 12 mesiacov)

Ústav Hrnčiarovce v rámci jednotlivých oddielov nezaregistroval nerovnomernosť prístupu k telefonovaniu medzi odsúdenými. V rámci diferenciačných skupín je odsúdeným profil na telefonovanie (t. j. rozsah telefonovania) nastavený automaticky, systémovo v súlade s rozsahom stanoveným ústavným poriadkom. V prípade potreby má odsúdený možnosť požiadať o častejšie telefonovanie (upravené Rozkazom generálneho riaditeľa č. 62/2022 o zabezpečovaní práva obvinených a odsúdených na telefonovanie a návštevy v znení neskorších predpisov. Zároveň 01. 07. 2026 nadobudne účinnosť novela zákona o výkone trestu, ktorou sa ruší vnútorná diferenciacia odsúdených a s tým spojené rozdiely pri zaobchádzaní s odsúdenými. Odporúčanie je akceptované.

K 50. odporúčaniu

Zabezpečiť tesnenie okien s cieľom zamedziť prienik studeného vzduchu do obytných priestorov. (do 12 mesiacov)

Tesnenia na oknách sa priebežne opravujú podľa potreby, v prípade poškodenia je oprava zabezpečená ihneď. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 51. odporúčaniu

Zabezpečiť stavebné oddelenie jednotlivých sprchových miest alebo ich vybavenie závesmi s cieľom ochrany súkromia a dôstojnosti odsúdených. (do 12 mesiacov)

Vybavenie sociálnych zariadení (sprchy) oddeľovacími zástenami bolo v ústave Hrnčiarovce zahájené v roku 2025 a pokračuje i naďalej. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 52. odporúčaniu

Zabezpečiť bezbariérový prístup k sprchám na oddieloch určených pre odsúdených vo vyššom veku a osoby so zníženou mobilitou. (do 12 mesiacov)

V prípade dočasne zníženej mobility odsúdeného vyplývajúcej z jeho zdravotného stavu, je odsúdený dočasne premiestnený na lôžkovú časť zdravotníckeho zariadenia, v rámci ktorej ústav Hrnčiarovce buduje bezbariérové sociálne zariadenia. V prípade, že ide o trvalý stav, je takáto osoba premiestnená do ústavu, kde je zriadený oddiel so zdravotným postihnutím. Za účelom skvalitnenia výkonu trestu odsúdených, ústav Hrnčiarovce odporúča akceptovať a pristúpiť k vybudovaniu bezbariérového prístupu k sprchám na vybraných oddieloch.

K 53. odporúčaniu

Vybaviť posilňovne na oddieloch lepším športovým vybavením. (do 12 mesiacov)

Na oddieloch sa nachádzajú športové miestnosti na účely individuálnej športovej činnosti, prispôbené možnostiam a kapacitám oddielov. Na športových miestnostiach sa nachádzajú hrazdy a rebriny, ktoré postačujú na realizáciu rozsiahlej športovej činnosti s vlastnou váhou (napr. zdvih na hrazde). Ďalej sú na športových miestnostiach stoly na stolný tenis s cieľom umožniť odsúdeným aj inú športovú aktivitu okrem silového cvičenia. Iné športové potreby sú na základe individuálnej žiadosti odsúdeného povoľované riaditeľom ústavu Hrnčiarovce, pričom odsúdený musí mať tieto osobné veci uložené v pridelenej skrinke. Uvedenému zodpovedá druh a rozsah povoľovaných športových pomôcok. Z hľadiska realizácie športovej činnosti (posilňovania) ústav uvádza, že v priestoroch vychádzkového dvora sú osadené workoutové zostavy a stroje, ktoré umožňujú odsúdeným rôznorodé športové činnosti.

Vzhľadom na vyššie uvedené a aktuálny stav v danej veci, nie je potrebné odporúčanie akceptovať.

K 54. odporúčaniu

Zvážiť vytvorenie sušiarňí, kde by odsúdení mohli sušiť prádlo (napr. využiť neobsadené cely). (do 12 mesiacov)

Na jednotlivých oddieloch sú zriadené samostatné sušiarne v prípade, ak to priestorové možnosti oddielu umožňujú, v opačnom prípade sú sušiarne zriadené vo viacúčelových miestnostiach. Zároveň ústav Hrnčiarovce nedisponuje neobsadenými izbami na oddieloch, nakoľko je v záujme ústavu znižovať obsadenosť izieb, teda sú obsadzované všetky izby menším počtom odsúdených, ako je maximálna kapacita izby. Vzhľadom na vyššie uvedené nie je možné odporúčanie akceptovať.

K 55. odporúčaniu

Kultúrne miestnosti vybaviť pohodlnejším sedením a miestom na relaxáciu, vybaviť knihami a prostriedkami na pestrejšie aktivity. (do 12 mesiacov)

Kultúrne miestnosti jednotlivých oddielov sú prispôbené potrebám odsúdených v dostatočnej miere tak, aby plnili svoj účel. Estetická úprava kultúrnych miestností oddielov diferencijálnej skupiny „B“ je povolená vo forme primeranej kvetinovej výzdoby kvetmi umiestnenými vo veľkých kvetináčoch na podlahe a kvetmi umiestnenými na podstavcoch na stenách a formou obrazov na stenách (pochádzajúcich najmä z krúžkovej činnosti). V prípade kníh, ktoré nemôžu byť zaradené do knižného fondu knižnic ústavu nachádzajúcim sa v priestoroch školského strediska, sú tieto ponechané na oddieloch k dispozícii odsúdeným, spravidla uložené v kultúrnej miestnosti oddielu. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 56. odporúčaniu

Zabezpečiť rozšírenie kapacity krytej časti vychádzkového dvora, aby bola použiteľná pre väčší počet odsúdených. (do 12 mesiacov)

Ústav Hrnčiarovce v priebehu roku 2026 plánuje vybudovanie prístreškov na vychádzkovom dvore. Vzhľadom na vyššie uvedené je odporúčanie akceptované.

K 57. odporúčaniu

Vybaviť kompenzačnú miestnosť v ústave väčšími stenami. (do 12 mesiacov)

Steny a podlaha v kompenzačnej miestnosti je vybavená povrchom v zmysle Prílohy č. 11 k Rozkazu ministra spravodlivosti Slovenskej republiky č. 16/2015 o zaobchádzaní s obvinenými a odsúdenými v znení neskorších predpisov. Realizáciu výstavby kompenzačnej cely ústav Hrnčiarovce vykonával prostredníctvom dodávateľa v roku 2020.

Umiestnenie odsúdeného do kompenzačnej cely predstavuje jeden z najzávažnejších zásahov do práv odsúdeného. Z uvedeného dôvodu je aj samotný priestor kompenzačnej cely predmetom drobnohľadu dozorných a kontrolných orgánov. Od vybudovania kompenzačnej cely bol jej priestor predmetom takmer každej kontroly, dohľadu alebo iného dozoru, ktoré boli v ústave Hrnčiarovce v súvislosti so zaobchádzaním s odsúdenými vykonávané, medzi inými i Výbor CPT. Žiaden z kontrolných orgánov nenamietal „prílišnú tvrdosť“ polstrovaných stien kompenzačnej miestnosti. Vzhľadom na vyššie uvedené a aktuálny stav v danej veci, nie je potrebné odporúčanie akceptovať.

K 58. odporúčaniu

Umožniť vzdelávanie odsúdeným z difenciačnej skupiny C. (do 6 mesiacov)

Odsúdeným v difenciačnej skupine „C“ sa umožňuje vzdelávanie v zmysle § 32 ods. 2 zákona o výkone trestu. Zároveň v zmysle § 14 ods. 2 písm. d) vyhlášky o účasti na vzdelávacích aktivitách, osvetových aktivitách a aktivitách vo voľnom čase rozhoduje pedagóg podľa plnenia programu zaobchádzania.

Zaradovanie do vzdelávania v ústave Hrnčiarovce prebieha na základe Rozkazu generálneho riaditeľa č. 61/2023 o

vzdelávaní a kultúrno-osvetovej činnosti v podmienkach výkonu väzby a výkonu trestu - odsúdený je do formálneho a neformálneho vzdelávania zaradený na základe stanovenej potreby vzdelávania (vstupnou pedagogickou diagnostikou na nástupom oddiele) a pri formálnom po splnení prijímacích podmienok stanovených Ministerstvom školstva Slovenskej republiky.

V aktuálnom školskom roku 2025/2026 boli do formálneho vzdelávania zaradení štyria odsúdení s diferenciačnou skupinou „C“.

V roku 2026 je do kurzu SJ zaradený jeden odsúdený v diferenciačnej skupine „C“. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 59. odporúčaniu

Zabezpečiť, aby sa schránky na sťažnosti nachádzali na oddieloch a odsúdení k nim mali počas dňa neobmedzený prístup v priestore, ktorý nie je monitorovaný kamerovým systémom. (do 6 mesiacov)

V súlade s odporúčaním výboru CPT majú všetci odsúdení možnosť kedykoľvek podať písomnú sťažnosť a vložiť ju do uzamknutých schránok, umiestnených na prístupných miestach v rámci monobloku ubytovní. K tvrdeniu, že schránky „na podávanie sťažností“ sa nenachádzajú na jednotlivých oddieloch uvádzame, že na každom oddiele sú k dispozícii schránky na korešpondenciu (bez ohľadu na adresáta). Odsúdený teda môže adresovať korešpondenciu k rukám riaditeľa ústavu i cez schránku na korešpondenciu.

Zároveň, pre všetkých odsúdených sú k dispozícii schránky na korešpondenciu adresovanú výlučne k rukám riaditeľa ústavu a prokurátorovi vykonávajúcemu dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave (ďalej len „dozorový prokurátor“) umiestnené v centrálnej výdajni stravy, kam sú odsúdení predvádzaní na výdaj stravy spravidla trikrát denne.

Aby odsúdení, ktorí sú z rôznych dôvodov (choroba, výkon disciplinárneho trestu, samostatné umiestnenie, zdravotný stav...) obmedzení v prístupe ku schránkam umiestneným vo výdajni neboli diskriminovaní, boli schránky na korešpondenciu určenú riaditeľovi ústavu, spolu so schránkou určenou pre dozorového prokurátora umiestnené zároveň i na oddieloch, z ktorých odsúdení spravidla nie sú predvádzaní na výdaj stravy do centrálnej výdajne, a to na lôžkovej časti zdravotníckeho zariadenia (2B), ďalej na jednom oddiele diferenciačnej skupiny „B“ (2D1) a diferenciačnej skupiny „C“ (2D2), ako i na uzavretom oddiele (5A-VDT), oddiele s bezpečnostným režimom (5A-OBR) a celách samostatného umiestnenia (5A-CSU).

Dodávame, že v prípade, ak odsúdený chce podať sťažnosť riaditeľovi ústavu prostredníctvom schránky, je potrebné, aby bola sťažnosť podpísaná, t. j. aby bol identifikovateľný sťažovateľ, nakoľko anonymné sťažnosti nie sú prešetrované (v zmysle zákona o zbere). Z uvedeného titulu nevidíme logický argument, pre ktorý by schránky nemohli byť snímané kamerovým systémom. Vo vzťahu ku schránke snímanej kamerovým systémom v jedálni uvádzame, že práve snímanie schránok kamerovým systémom by malo byť ochranným nástrojom pred tým, aby bolo zabránené akejkoľvek nedovolennej manipulácii s podaniami adresovanými riaditeľovi ústavu resp. dozorovému prokurátorovi. Umiestnenie týchto schránok v priestore snímanom kamerovým systémom zvyšuje dôveryhodnosť v sťažnostný mechanizmus a to z hľadiska ochrany podávateľa sťažnosti, resp. podnetu.

Taktiež odsúdenému nič nebráni v tom, aby sťažnosť v obálke podal prostredníctvom schránky na bežnú korešpondenciu (ako je uvedené vyššie), nakoľko pedagóg oddielu nemá možnosť sa dozvedieť o obsahu takejto úradnej korešpondencie, a to v súlade so zákazom nahliadnutia v zmysle § 25 ods. 3 zákona o výkone trestu.

Zároveň, v súvislosti s odporúčaním umiestniť schránky na oddieloch mimo monitorovania kamerovým systémom dávame do pozornosti, že v budúcnosti ústav Hrnčiarovce predpokladá pokrytie monitorovacím kamerovým systémom aj spoločné priestory na oddieloch (najmä chodby). Vzhľadom na vyššie uvedené a aktuálny stav v danej veci, nie je potrebné odporúčanie akceptovať.

K 60. odporúčaniu

Zvážiť schválenie televíznych alebo audiovizuálnych zariadení na izbách, ako prostriedku na zníženie napätia a konfliktov medzi odsúdenými. (do 6 mesiacov)

V ústave Hrnčiarovce je možné odsúdeným na základe podanej žiadosti schváliť používanie vlastného televízneho prijímača s vlastným napájaním, pokiaľ zariadenie spĺňa technické požiadavky a odsúdený má dostatok finančných prostriedkov na vykonanie technickej kontroly. Technické požiadavky na zariadenia a postup schvaľovania žiadosti sú stanovené ústavným poriadkom a rozkazom riaditeľa ústavu č. 30/2025 na zabezpečenie postupu pri udeľovaní súhlasu a používaní elektrických spotrebičov vo vlastníctve odsúdených v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou.

Zároveň je však nutné podotknúť, že práve takéto zariadenia bývajú zdrojom konfliktov medzi odsúdenými, z dôvodu vzájomného sa rušenia používaním takýchto zariadení na izbách s viacerými ubytovanými odsúdenými. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 61. odporúčaniu

Pristúpiť k obnove povrchových úprav sprchových priestorov (omietky, korodované časti) na vybraných oddieloch. (do 6 mesiacov)

Miestnosti na sprchovanie sa podľa potreby priebežne opravujú, najmä formou lokálnych opráv alebo celkovou rekonštrukciou, v závislosti od potreby. Nižšie poskytujeme sumár vykonaných opráv za roky 2022 až 2025 s uvedením konkrétneho oddielu:

- rok 2025: odd. 5C, odd. 4C, odd. 4BC,
- rok 2024: odd. 2D2, odd. 4D1, odd. 5B,
- rok 2023: odd. 2C2,
- rok 2022: odd. 5A, odd. 4D1, odd. 4D2, odd. 3D1, odd. 3D2.

Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 62. odporúčaniu

Vytriediť poškodené kusy ústavného odevu a zabezpečiť nové kusy ústavného odevu, najmä spodnej bielizne. (do 6 mesiacov)

Výmena výstrojných súčastí pre odsúdených sa zabezpečuje podľa Prílohy č. 9 bod 6 k Rozkazu ministra spravodlivosti Slovenskej republiky č. 15/2023 o vystrojovaní obvinených a odsúdených a o nakladaní s osobnými vecami obvinených a odsúdených v znení neskorších predpisov (ďalej len „RMS č. 15/2023“). Vyradovanie výstrojných súčastí sa vykonáva spravidla dvakrát ročne podľa ich životnosti určenej uvedenou normou. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 63. odporúčaniu

Odsúdeným v lete poskytovať vhodnejšie oblečenie, vrátane krátkych nohavíc. (do 6 mesiacov)

Odsúdení sú vystrojovaní podľa výstrojnej normy určenej Prílohou č. 7 k RMS č. 15/2023, súčasťou letnej výstrojnej normy sú od 01. 02. 2026 teplákové nohavice krátke a pracovne zaradeným odsúdeným aj nohavice pracovné krátke. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 64. odporúčaniu

Vytvoriť pre odsúdených v špecializovaných oddieloch (nástupný, dôchodkový, OBR) zmysluplné aktivity a záujmové krúžky, ktoré budú reagovať na problémové oblasti daného oddielu. (do 3 mesiacov)

Zaobchádzanie v špecializovaných oddieloch ústavu Hrnčiarovce je prioritne zamerané a prispôbené potrebám odsúdených, u ktorých existuje dôvod na umiestnenie do špecializovaného oddielu.

V zmysle § 77 zákona o výkone trestu je v tunajšom ústave z pomedzi špecializovaných oddielov zriadený nástupný oddiel, výstupný oddiel, dva oddiely špecializovaného zaobchádzania, jeden oddiel špecializovaného zaobchádzania s výkonom ochrannej liečby, oddiel s bezpečnostným režimom a uzavretý oddiel.

Tzv. dôchodkový oddiel je oddiel diferenciacnej skupiny „B“, a nemá status špecializovaného oddielu. Z uvedeného dôvodu je v danom oddiele zaobchádzanie realizované štandardnou formou v rámci vnútornej diferenciácie, charakteristickou pre diferenciacnú skupinu „B“. Zo záujmových aktivít je v ponuke hudobný krúžok a športovo-kombinovaný krúžok (prispôbený možnostiam odsúdeným s ohľadom na prípadné obmedzenia, napr. vyšší vek). V letných mesiacoch bude vytvorený aj záhradkársky krúžok, ako zmysluplná aktivita naplňania voľného času.

V prípade oddielu s bezpečnostným režimom je zaobchádzanie vedené individuálne, s poukazom na charakter oddielu. V kompetencii špeciálneho pedagóga je výber vhodných aktivít pre odsúdených, avšak prioritný je záujem zo strany odsúdených (ktorý častokrát absentuje). Pod vedením špeciálneho pedagóga, prípadne iného odborného personálu je možná dramaterapia a biblioterapia, ďalej aktivity určené na nácvik relaxácie a zmiernenie napätia. Aktivity prebiehajú v terapeutickej miestnosti 5A. Odsúdeným sú k dispozícii spoločenské hry, ponúkané sú výtvarné a tvorivé aktivity. Danú ponuku aktivít ústav považuje za dostatočne pestrú a obohacujúcu pre odsúdených.

K vedenému odporúčaniu smerom k nástupnému oddielu uvádzame, že činnosť nástupného oddielu je zameraná prvorado na proces adaptácie odsúdeného na tunajší ústav. Odsúdení sú umiestnení na nástupom oddiele spravidla 7 dní (z toho 5 pracovných). Vzhľadom na pomerne rozsiahle penzum aktivít, ktoré je potrebné počas pobytu na nástupom oddiele s odsúdenými obsiahnuť, je spracovaný týždenný plán. Ide najmä o aktivity zamerané na oboznámenie odsúdených s ústavom, ich základnými právami a povinnosťami, vystrojovaním, poskytovaním stravy, informáciou o bezpečnostných pravidlách, vykonávanie sú vstupné pohovory atď. Všetky tieto aktivity považujeme za zmysluplné, prinášajúce informácie odsúdenému pre potreby ľahšej adaptácie.

Považujeme za potrebné ozrejmiť niektoré aspekty príchodu odsúdených do ústavu Hrnčiarovce, ktoré majú vplyv na realizáciu zmysluplných aktivít (i tých, ktoré je potrebné obsiahnuť). Odsúdení prichádzajú do tunajšieho ústavu častokrát v zhoršenom psychickom stave (z uvedeného dôvodu sú ihneď vykonávané pohovory so psychológom). Prioritný záujem u odsúdených je kontaktovanie sa s blízkymi osobami, v prvých dňoch ich pozornosť smeruje zväčša týmto smerom (zo strany pedagóga sú poskytované všetky informácie a poskytovaná podpora v nadviazaní kontaktov). U tejto skupiny odsúdených ústav Hrnčiarovce neeviduje zvýšený dopyt po ďalších aktivitách – záujmového alebo športového charakteru. Vzhľadom na vyššie uvedené a aktuálny stav v danej veci, nie je potrebné odporúčanie akceptovať, resp. je možné konštatovať, že Ponukové listy pre vzdelávanie, záujmovú a športovú činnosť pre odsúdených v ústave Hrnčiarovce už v súčasnosti obsahujú ponuku zmysluplných aktivít.

K 65. odporúčaniu

Vytvoriť pre odsúdených z diferenciacnej skupiny C zmysluplné aktivity a záujmové krúžky, ktoré budú podporovať ich resocializáciu. (do 3 mesiacov)

Účasť na uvedených aktivitách sa odsúdeným diferenciacnej skupiny „C“ umožňuje v rovnakom rozsahu ako iným odsúdeným s prihliadnutím na §14 ods. 2 písm. d) vyhlášky, kedy o účasti na vzdelávacích aktivitách, osvetových aktivitách a aktivitách vo voľnom čase rozhoduje pedagóg podľa plnenia programu zaobchádzania s prihliadnutím na individuálne potreby odsúdených.

V kontexte všetkých odporúčaní, týkajúcich sa odsúdených v diferenciacnej skupine „C“ uvádzame nasledovné poznatky vychádzajúce z praxe zaobchádzajúceho personálu s danými odsúdenými, najmä súvislosti s odporúčaním zapojiť odsúdených do pracovného procesu a záujmových aktivít. Z pohľadu odborného personálu je potrebné zdôrazniť špecifiká tejto skupiny. Ide o odsúdených s opakovane problematickým, manipulatívnym a neprispôsobivým správaním, ktorí pravidelne porušujú disciplínu a stanovený ústavný poriadok. Je potrebné pripomenúť, že výpovede tejto skupiny odsúdených preto nemusia byť nevyhnutne dôveryhodné. Na jednej strane síce odsúdení deklarujú ochotu zapojiť sa do pracovného procesu alebo záujmových aktivít, v praxi sa však stretávame prevažne s pasivitou, odmietaním spolupráce či snahou manipulovať v prospech svojej osoby. Nie je výnimkou, že jedným z dôvodov zaradenia odsúdených do diferenciacnej skupiny „C“ je aj odmietanie pracovného zaradenia alebo neochota podieľať sa na plnení povinností, ktoré

sú štandardnou súčasťou resocializačného procesu. Ak by sa odporúčanie zaradiť odsúdených do práce uplatnilo plošne, mohlo by dôjsť k paradoxu – odsúdení by získali benefity, ktoré by znižovali účinnosť diferenciacnej skupiny „C“. Tento zásah by zároveň mohol oslabiť motiváciu dodržiavať pravidlá, nakoľko pracovné zaradenie po preradení do diferenciacnej skupiny „B“ je jedným z hlavných motivačných činiteľov pre nastavenie odsúdeného k spolupráci a ochoty akceptovať stanovené pravidlá. Obdobne, zapájanie odsúdených do všetkých aktivít podľa ich svojvôle by v konečnom dôsledku mohlo spôsobiť v rozpore s účelom výkonu trestu a zásadami vnútornej diferenciácie ako prostriedku zaobchádzania. Na dané odporúčania je potrebné nahliadať v kontexte poznatkov o danej skupine odsúdených zo strany personálu (nie výlučne z vyjadrení samotných odsúdených). Zároveň 01. 07. 2026 nadobudne účinnosť novela zákona o výkone trestu, ktorou sa ruší vnútorná diferenciácia odsúdených a s tým spojené rozdiely pri zaobchádzaní s odsúdenými. Vzhľadom na vyššie uvedené a aktuálny stav v danej veci, nie je potrebné odporúčanie akceptovať, resp. je možné konštatovať, že Ponukové listy pre vzdelávanie, záujmovú a športovú činnosť pre odsúdených v ústave Hrnčiarovce už v súčasnosti obsahujú ponuku zmysluplných aktivít.

K 66. odporúčaniu

Prehodnotiť rozvrh sprchovania, najmä prax sústreďovania sprchovania do dvoch po sebe nasledujúcich dní, a zabezpečiť rovnomernejšie rozloženie hygieny počas týždňa. (do 3 mesiacov)

V zmysle aktuálneho harmonogramu sprchovania jednotlivých oddielov nie je určené sprchovanie pre žiaden oddiel v dva dni po sebe nasledujúce (za predpokladu povolenia sprchovania dvakrát za týždeň), minimálny rozstup medzi dňami je každý druhý deň.

Ústav Hrnčiarovce zároveň pristúpi k prehodnoteniu harmonogramu sprchovania a v prípade povolenia sprchovania dvakrát za týždeň určí sprchovanie v minimálnom rozstupe dva dni za účelom rovnomernejšieho rozloženia hygieny. Vzhľadom na vyššie uvedené je odporúčanie akceptované.

K 67. odporúčaniu

Zvýšiť počet kusov pracovného odevu poskytovaného odsúdeným zaradeným do práce. (do 3 mesiacov)

Pracovne zaradení odsúdení sú vystrojovaní podľa príslušnej výstrojnej normy Prílohy č. 7 k RMS č. 15/2023, ústav Hrnčiarovce teda nie je oprávnený svojvoľne navyšovať počet výstrojných súčastí nad rámec záväznej internej normy. Obmena vydaných výstrojných súčastí je v prípade potreby z dôvodu znečistenia zabezpečená. Vzhľadom na vyššie uvedené nie je potrebné odporúčanie akceptovať.

K 68. odporúčaniu

Zaviest' váženie porcií pri výdaji stravy ako kontrolný mechanizmus dodržiavania stanovených gramáží. (do 3 mesiacov)

Odsúdení stravu odoberajú v centrálnej výdajni stravy pri výdajných oknách. Výdaj stravy je nepretržite kontrolovaný príslušníkom alebo zamestnancom zboru zaradenom vo funkcii – kuchár. O priebehu vydávania stravy sú odsúdení informovaní počas umiestnenia na nástupnom oddiele príslušníkmi úseku proviantných činností oddelenia logistiky.

Postup pri výdaji stravy je upravený pokynom riaditeľa ústavu Zbierky inštrukcií, pokynov a smerníc č. 2/2018 k výdaju stravy pre odsúdených mužov v centrálnej výdajni a zabezpečenie postupu pri odmietnutí odobrať podávanú stravnú dávku v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou.

V prípade, že odsúdený prejaví nespokojnosť s množstvom (gramáž jedla v hotovom stave) podávanej stravej dávky, ktorá je uvedená v jedálnom lístku, príslušník zboru vykonávajúci dohľad vo výdajni stravy bezodkladne zabezpečí prítomnosť určeného pracovníka proviantnej služby, ktorý zabezpečí preváženie stravej dávky pred odsúdeným. V prípade nezrovnalostí (gramáž, množstvo) pracovník proviantnej služby zabezpečí doplnenie podávanej stravej dávky. Uvedené odporúčanie sa realizuje aj v súčasnosti.

K 69. odporúčaniu

Zabezpečiť viac rýchlo varných kanvíc na oddiely. (do 3 mesiacov)

Ústav Hrnčiarovce priebežne rozširuje pôvodnú elektroinštaláciu na jednotlivých oddieloch, tak aby bolo možné navyšovať počet rýchlovarných kanvíc v správe ústavu. Zároveň dodávame, že k mesiacu marec 2026 je v ústave schválených 44 rýchlovarných kanvíc vo vlastníctve odsúdených, ktoré používajú. Vzhľadom na vyššie uvedené je odporúčanie akceptované.

Vo vzťahu ku generálnemu riaditeľstvu:

K 1. odporúčaniu

Zabezpečiť dostatočný počet príslušníkov na vykonávanie služieb na oddieloch v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou napr. prostredníctvom náborových kampaní alebo zavedenia motivačných opatrení, ako sú benefity za službu v náročných podmienkach. (priebežne).

Počet príslušníkov na vykonávanie služieb v ústave Hrnčiarovce je stanovený v zmysle RMS č. 11/2012, ktorým sú určené zloženia a počty služobných úradov zboru, vrátane personálu oddelenia výkonu trestu ústavu Hrnčiarovce.

Nad rámec vyššie uvedeného je potrebné ozrejmiť aj personálne zabezpečenie zaobchádzania s odsúdenými priamo na oddieloch v priestore monobloku ubytovní, nachádzajúcej sa vo väzenskej časti ústavu Hrnčiarovce. Zaobchádzanie s odsúdenými je realizované prostredníctvom režimovej činnosti na oddieloch, ktorú počas dňa zabezpečuje priemerne 19 referentov režimu, ktorí sú v neustálom kontakte s odsúdeným a priemerne 3 referentami režimu zabezpečujúcimi dohľadovú činnosť na pracoviskách v ústave. Zároveň je činnosť zabezpečovaná 53-členným odborným personálom úseku pedagogických a psychologických činností oddelenia výkonu trestu, teda pedagógmi, psychológmi, sociálnymi pracovníkmi, pedagógmi vzdelávania a špeciálnym pedagógom, ktorí sa zúčastňujú zaobchádzania s odsúdenými na

každodennej báze.

Informácia o zabezpečení služby (str. 58) v jednom momente ôsmimi referentmi režimu na celý ústav nie je komplexná. Okrem službukonajúceho personálu oddelenia výkonu trestu je súčasťou nepretržitej služby aj minimálne 11 príslušníkov z oddelenia ochrany. Zároveň je nutné podotknúť, že uvedené zabezpečenie výkonu služby (8 referentov režimu) je zväčša v nočných hodinách, kedy sú odsúdení v súlade s § 13 ods. 2 písm. a) zákona o výkone trestu od večierky do budíčka uzamykaní a neprichádza k ich pohybu po ubytovniach.

Zároveň uvedený počet príslušníkov považujeme za dostatočný, nakoľko v ústave Hrnčiarovce nie je vykonávaná rutinná kontrolná činnosť odsúdených na izbách počas nočného kludu. Vzhľadom na vyššie uvedené a aktuálny stav v danej veci, nie je potrebné odporúčanie akceptovať.

K 2. odporúčaniu

Rozšíriť ponuku vzdelávania hradeného ústavom pre príslušníkov aj na intenzívnejšie školenie k dynamickej bezpečnosti a deeskalácii konfliktov. (pribežne).

V súvislosti s návrhom rozšírenia ponuky vzdelávania hradeného ústavom pre príslušníkov na intenzívnejšie školenie v oblasti dynamickej bezpečnosti a deeskalácie konfliktov uvádzame, že táto oblasť je aktuálne pokrytá prostredníctvom plánovaného školenia školiteľov kurzu „Dynamická bezpečnosť“ (od 17. 03. 2026), ktorého garantom je Inštitút vzdelávania Zboru väzenskej a justičnej stráže.

Školitelia absolvujúci tento kurz budú schopní následne školiť príslušníkov zboru v rámci právnych podmienok a limitov použitia donucovacích prostriedkov, pričom dôraz je kladený na rozvoj praktických zručností predchádzať konfliktným situáciám a efektívne deeskalovať napätie, ak k nim dôjde.

V prvom termíne bude preškolených 14 príslušníkov zboru. Program vzdelávania obsahuje komplexné moduly zamerané na:

- efektívnu komunikáciu a budovanie vzťahov prostredníctvom komunikácie,
- budovanie dôvery medzi kolegami a klientami,
- zvládanie záťažových situácií a stresu,
- riešenie konfliktov a náročných situácií,
- nácvik efektívnej komunikácie, aktívne počúvanie, prácu s otázkami a poskytovanie spätnej väzby,
- komunikáciu s problémovými klientami a iné praktické zručnosti potrebné pre bezpečné a profesionálne zvládanie konfliktov.

Týmto krokom ústav zabezpečuje, že vzdelávanie príslušníkov je v súlade s modernými štandardmi dynamickej bezpečnosti a efektívnej deeskalácie konfliktov, a zároveň garantuje ich odbornú pripravenosť na riešenie náročných situácií v praxi. Vzhľadom na vyššie uvedené a aktuálny stav v danej veci, nie je potrebné odporúčanie akceptovať.

K 3. odporúčaniu

Do doby začatia používania telesných skenerov, nahradiť spôsob vykonávania dôkladných osobných prehliadok dvojkrokovou metódou. Iniciovať zakotvenie dvojkrovej metódy a vyžiadanie vykonania drepu počas dôkladnej osobnej prehliadky podmieniť existenciou individualizovaného rizika spoločne s jeho zaznamenaním v úradnom zázname. (do 6 mesiacov)

Rozkaz ministra spravodlivosti Slovenskej republiky č. 2/2024 o zabezpečovaní ochrany Zborom väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších prepisov (ďalej len „RMS č. 2/2024“) okrem iného v štvrtej časti upravuje spôsob vykonávania prehliadok vykonávaných príslušníkmi zboru. Nová právna úprava predmetných ustanovení vychádza jednak zo samotného účelu ich vykonávania, ako preventívno-bezpečnostného opatrenia, v prijateľnom a akceptovateľnom kontexte odporúčaní vnútroštátnych a medzinárodných orgánov a inštitúcií, ktoré závažným spôsobom neohrozia bezpečnosť personálu zboru alebo väznených osôb. Najzásadnejšou zmenou v spôsobe vykonávania prehliadok väznených osôb je z nášho pohľadu zrušenie obligatórnej a rutinnej povinnosti vykonávania dôkladných osobných prehliadok v určitých situáciách, respektíve určitej kategórii väznených osôb, čím sa vytvára priestor pre individuálne posúdenie nevyhnutnosti vykonania prehliadky, jej spôsobu, s možnosťou využitia menej invazívnych prostriedkov, s ohľadom na možné bezpečnostné riziká a s prihliadnutím najmä na závažnosť spáchanej trestnej činnosti, fyzickú zdatnosť, nebezpečnosť alebo na poznatky preventívno-bezpečnostného charakteru smerujúce k riziku násilného správania, útoku alebo iných udalostí, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť. Konkrétne ide o ustanovenia § 37 ods. 2, § 38 ods. 6 RMS č. 2/2024, podľa ktorých sa počas generálnych prehliadok a čiastkových prehliadok môžu vykonať aj dôkladné osobné prehliadky obvinených a odsúdených. V prípade generálnej prehliadky sa upúšťa od možnosti hromadného vykonávania dôkladných osobných prehliadok na chodbách a podmieňuje sa ich realizácia v priestoroch cely, izby alebo v inom vhodne upravenom priestore. V § 40 RMS č. 2/2024 sa stanovuje okruh funkcií, ktoré vzhľadom na charakter výkonu ich služobnej činnosti nie sú povinné osobné prehliadky väznených osôb vykonávať tak, aby sa v maximálnej možnej miere eliminovalo narušenie vzájomného dôverného vzťahu s väznenou osobou pri využívaní foriem, metód a prostriedkov v zaobchádzaní. V § 41 a § 42 RMS č. 2/2024 sa s cieľom čo najmenšieho počtu vykonávaných osobných prehliadok precizujú situácie, pri ktorých sa vykonáva preventívna osobná prehliadka a dôkladná osobná prehliadka, pričom sa do osobitného postavenia dostáva skupina odsúdených zaradených v otvorenom oddelení, pri ktorej sa nevykonáva, či už preventívna osobná prehliadka pri opustení izby alebo oddielu, alebo dôkladná osobná prehliadka pred a po vykonaní návštevy priamym kontaktom. Taktiež sa v predmetných ustanoveniach pri ostatných odsúdených dôkladné osobné prehliadky vykonávajú iba v prípade kontaktných návštev. Pri bezkontaktných návštevách je postačujúcou preventívna prehliadka. V § 42 RMS č. 2/2024 sa síce explicitne uvádza ako prioritný spôsob vykonávania dôkladnej osobnej prehliadky celotelový skener, avšak nakoľko na ich zakúpenie nemal zbor pridelené finančné prostriedky, je potrebné do ich zakúpenia vykonávať prehliadku fyzickým spôsobom tak, aby bol zabezpečený účel takejto prehliadky, a to v súlade s § 13b ods. 6 zákona o zbere. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že postupná humanizácia podmienok výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody vyplývajúca zo zrušenia niektorých obmedzení na jednej strane, musí so sebou prinášať aj adekvátne opatrenia smerujúce k zachovaniu

úrovne bezpečnosti a zabráneniu prieniku nepovolených vecí do ústavov na strane druhej. Aby sa čo najviac eliminoval zásah do osobnej integrity obvinených, odsúdených a osôb v detencii, novou právnou úpravou sa upúšťa od vykonávania dôkladnej osobnej prehliadky pred a po vykonaní priamej eskorty. Dôkladná osobná prehliadka sa po vykonaní priamej eskorty nahrádza preventívnou osobnou prehliadkou. Zavedením možnosti vykonať preventívnu osobnú prehliadku vyzlečením do spodnej bielizne sa zároveň vytvoria predpoklady na zníženie počtu fakultatívnych dôkladných osobných prehliadok a evidovaním dôvodov dôkladných osobných prehliadok v určených prípadoch sa implementuje rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva v prípade Adamčo proti Slovenskej republike č. 55792/20, 35253/21 a 41955/22. V prípade vykonania dôkladnej osobnej prehliadky pri prijatí obvineného alebo odsúdeného do ústavu po priamej eskorte alebo v prípade ad hoc existencie bezpečnostného rizika, sa dôvod vykonania dôkladnej osobnej prehliadky spolu s dátumom vykonania dôkladnej osobnej prehliadky vždy zaeviduje v príslušnej aplikácii zboru. Uvedená povinnosť evidovania tohto opatrenia bude slúžiť pre potreby prípadnej kontroly zo strany kontrolných orgánov zboru, ako aj externých kontrolných orgánov. Vzhľadom na vyššie uvedené odporúčanie nie je možné akceptovať, nakoľko považujeme súčasnú právnu úpravu vykonávania dôkladných osobných prehliadok, či už v zmysle zákona o zbore, ako aj RMS č. 2/2024 vzhľadom na technické možnosti zboru za adekvátnu.

gen. Mgr. JUDr. Ing. Ľubomír Klištinec
generálny riaditeľ

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky

---

Telefón	E-mail	Internet	IČO
+421/2/20831 127	tomas.pudela@zvjs.sk	http://www.zvjs.sk	00212008